

2505982

D 008712, Vol. 2P9

Securitatea

D 008712/2P9

STRICT SECRET

Nr. 4 (44) — 1978

STRICT
SECRET

Securitatea

Exemplar- nr. 900

1978

Cuprins

* * * *	Mesajul tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU adresat lucrătorilor Ministerului de Interne cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la crearea organelor de securitate	3
INFORMAȚII INTERNE	Organizarea și desfășurarea muncii informativ operative pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea acțiunilor ostile întreprinse de elemente care au făcut parte din organizația legionară, fostele partide burghezo-moșierești, fostele partide și organizații naționalist-fasciste și iredentiste ori care au fost condamnate pentru infracțiuni contra securității statului — Plan de dezbateri realizat de un colectiv sub coordonarea colonelului Gheorghe DERSCANU	5
Un caz pe linie de „S”	„Ceferistul” — Locotenent-colonel Ioan MOLDOVAN	10
	Cu privire la unele căi de scurgere a informațiilor secrete referitoare la invenții — Căpitan Nicolae BĂLAN	14
CONTRAINFORMAȚII IN SECTOARELE ECONOMICE	Unele măsuri pentru perfecționarea activității cu rețeaua informativă pe linie de contrainformații în sectoarele economice — Locotenent-colonel Constantin ȘERBAN	18
	Educarea și verificarea rețelei informative de contra-spionaj — Colonel Aristotel STAMATOIU, maior Sorin-Ioan BOLDEA	21
Comerț-Protocol	Organizarea și desfășurarea muncii de securitate pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea activității infracționale dusă de unii comercianți străini în R.S. România — Colonel Ștefan ALEXANDRU, maior Nicolae CALUGĂRIȚA	27
CONTRASPIONAJ	Sarcinile ofițerilor de contra-spionaj pe linia documentării permanente în problemele și obiectivele date	

în răspundere, studierea și cunoașterea temeinică a relațiilor diplomatice, economice, comerciale, turistice și culturale ale R.S. România, cu alte state — Plan de dezbateri realizat sub coordonarea generalului-maior Dumitru GHERGUȚ 40

ANTITERORISM

Controlul antiterorist al plicurilor, coletelor și altor materiale destinate cadrelor și unităților Ministerului de Interne — Colonel Iosif TURC 43

*
* *

Concluzii și învățăminte pentru activitatea organelor de securitate rezultate din aplicația de mobilizare „ZIMBRUL '78” — Colonel Florică STOICESCU 49

Din presa de peste hotare

Terorism — antiterorism — Grupaj de traduceri și prelucrări realizat de maior Alexandru ANCA, maior Dumitru SULTAN 58

MESAJUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

adresat lucrătorilor Ministerului de Interne cu prilejul
împlinirii a 30 de ani de la crearea organelor
de securitate

Stimați tovarăși,

Cu prilejul celei de-a 30-a aniversări a creării organelor de securitate — eveniment deosebit de important în procesul făuririi statului socialist, al transformării revoluționare a societății românești — adresez tuturor lucrătorilor Ministerului de Interne un salut călduros și cele mai bune urări.

În acest moment jubiliar îmi este plăcut să evoc rolul însemnat pe care l-au jucat organele de securitate create de regimul nostru democrat popular în decursul marilor lupte revoluționare, în vasta activitate desfășurată de poporul nostru în anii construcției socialiste. Făurite de puterea muncitorească-țărănească odată cu trecerea la construcția socialismului, organele de securitate au adus o contribuție de seamă la apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului, la înfringerea opoziției claselor exploatare, la dejucarea uneltirilor forțelor reacționare, care încercau să oprească mersul înainte al istoriei; ele au avut un rol deosebit în consolidarea continuă a statului nostru socialist, în întreaga operă măreață de zidire a orînduirii noi pe pămîntul României.

De-a lungul celor trei decenii de cînd au fost constituite, perfecționîndu-și continuu munca, lichidînd lipsurile și greșelile manifestate într-o anumită perioadă în activitatea lor, înfăptuind cu fermitate politica partidului nostru — care aplică în mod creator adevărurile generale ale socialismului la condițiile concrete din România — organele de securitate și-au îndeplinit cu cinste înaltele îndatoriri față de cauza revoluției, a socialismului, dovedind spirit de abnegație și devotament față de clasa muncitoare, față de patrie și popor. Pentru activitatea rodnică desfășurată în slujba dezvoltării societății noastre, pentru succesele obținute și contribuția adusă la toate marile victorii ale poporului, adresez felicitări călduroase activului de partid și cadrelor de conducere din Ministerul de Interne, tuturor lucrătorilor acestui minister.

În noua etapă istorică, în condițiile edificării societății socialiste multilateral dezvoltate se schimbă, fără îndoială, și rolul și atribuțiile organelor de securitate, îndatoririle și răspunderile lor în fața partidului și poporului. Forța principală a orînduirii noastre stă astăzi în unitatea de granit a clasei muncitoare, țărânimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul Partidului Comunist Român, în hotărîrea cu care întregul nostru popor înfăptuiește Programul partidului, urmează politica sa, ce corespunde pe deplin intereselor și aspirațiilor vitale ale patriei. Partidul și statul nostru asigură întărirea continuă a democrației socialiste, crearea și perfecționarea cadrului de participare activă și efectivă a oamenilor muncii, a întregului popor la conducerea

vieții economico-sociale, a societății. Totodată, ținind seama că pe plan internațional mai există forțe reacționare, ostile socialismului, că și în țările socialiste se mai găsesc elemente declasate, descompuse, care pentru un pumn de arginți sînt gata să-și trădeze patria, este necesar să asigurăm întărirea în continuare a organelor de apărare a statului, menținerea trează a vigilenței lucrătorilor din securitate, pentru ca, în orice împrejurare, să-și poată face cu cinste datoria față de cauza revoluției, față de cauza socialismului, față de popor. Aceasta impune sporirea spiritului de răspundere și a exigenței organelor de securitate, întărirea disciplinei și ordinii în întreaga lor activitate. Munca lucrătorilor din securitate trebuie să se caracterizeze printr-un înalt spirit revoluționar, de dăruire comunistă în îndeplinirea îndatoririlor încredințate, prin cinste și corectitudine exemplară, prin fermitate și combativitate față de orice acte antisociale și manifestări ce contravin principiilor societății noastre, eticii și echității socialiste, prin spirit de jertfă și sacrificiu în slujirea intereselor patriei.

Organelor de securitate le revin sarcini importante în asigurarea muncii create toare a poporului, a liniștii publice, în lupta pentru apărarea și dezvoltarea proprietății socialiste, pentru întărirea ordinii în întreaga viață socială. O îndatorire de cea mai mare răspundere a organelor de securitate este asigurarea respectării și aplicării întocmai a legilor țării, întărirea legalității socialiste, astfel ca nimeni să nu poată lovi în interesele orînduirii noastre noi, ale poporului român constructor al socialismului.

Trebuie înfăptuită întocmai linia politică a partidului, care cere organelor de securitate să se bizuie în întreaga lor activitate pe masele largi populare, să-și întărească continuu legăturile cu oamenii muncii din rîndul cărora s-au format, să pornească în tot ceea ce fac de la interesele vitale ale națiunii noastre, ale cauzei socialismului și comunismului. Organele de securitate trebuie să considere drept cea mai înaltă îndatorire a lor să vegheze cu strășnicie, împreună cu întregul nostru popor, la salvagardarea mărețelor cuceriri ale socialismului, la apărarea independenței, suveranității și integrității scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România.

Organele de securitate trebuie să-și desfășoare întreaga muncă sub conducerea permanentă, directă și nemișlocită a partidului și statului; ele trebuie să raporteze sistematic organelor de partid felul în care își duc la îndeplinire sarcinile ce le revin, modul în care acționează pentru aplicarea politicii partidului în domeniul lor de activitate. Organizațiile de partid trebuie să exercite un control riguros, exigent asupra muncii din acest sector, asigurînd aplicarea întocmai a legilor și hotărîrilor partidului și statului, îndeplinirea neabătută a marilor răspunderi încredințate de popor, de societatea noastră socialistă.

Întărind continuu conducerea de către partid a organelor de securitate, intensificînd munca politico-educativă de dezvoltare a conștiinței socialiste și perfecționare a pregătirii politice și profesionale a tuturor lucrătorilor Ministerului de Interne, să ridicăm la un nivel și mai înalt întreaga activitate a acestora pusă în slujba cauzei edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în România, a făuririi vieții noi, demne, libere și fericite a întregului nostru popor.

La cea de-a 30-a aniversare a creării organelor de securitate, adresez tuturor lucrătorilor Ministerului de Interne noi și tot mai mari succese în activitatea viitoare, multă sănătate și fericire!

NICOLAE CEAUȘESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român,
Președintele Republicii Socialiste România

Organizarea și desfășurarea muncii informativ-operative pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea acțiunilor ostile întreprinse de elemente care au făcut parte din organizația legionară, fostele partide burghezo-moșierești, fostele partide și organizații naționalist-fasciste și iredentiste ori care au fost condamnate pentru infracțiuni contra securității statului

— plan de dezbatere —

Pe teritoriul țării noastre, în perioada dinaintea eliberării, și-au desfășurat activitatea mai multe partide și organizații politice specifice societății burghezo-moșierești, printre care : organizația legionară, P.N.Ț., P.N.L. și organizații naționalist-fasciste și iredentiste.

În procesul construirii societății socialiste în patria noastră, elemente din fostele partide burgheze, din organizația legionară și din rîndul partidelor naționalist-fasciste și iredentiste, sub impulsul permanent al cercurilor reacționare din străinătate, au organizat acțiuni potrivnice făuririi noii orînduriri, dovedindu-se adversari înrăiți ai intereselor națiunii noastre. În anumite cazuri aceste elemente au reușit să corupă și să atragă de partea lor și unele persoane declasate, fără antecedente politice, care s-au lăsat antrenate la acțiuni ostile statului nostru.

I. Principalele forme ale activității desfășurate de elementele ostile din rîndul legionarilor, al foștilor membri ai organizațiilor naționalist-fasciste și iredentiste, al membrilor fostelor partide burgheze (P.N.Ț. și P.N.L.) și al condamnaților pentru infracțiuni contra securității statului.

1. Unele elemente legionare din țară nu au renunțat la concepțiile lor, pe care și le exprimă verbal sau în scris (de cele mai multe ori prin memorii), încercînd să influențeze și alte persoane, îndeosebi din rîndul tinerilor. Ele întrețin legături suspecte, formează uneori anturaje în care se menține o atmosferă legionară și ostilă. Aceste elemente recurg

la acțiuni de denigrare și calomniere a politicii partidului și statului, manifestând speranțe în schimbarea regimului politic din țara noastră.

2. Elemente din emigrația legionară și-au sporit acțiunile ostile împotriva țării noastre, au intensificat propaganda legionară, au reluat legăturile cu diferite persoane din țară, cu scopul reactivării unor elemente ostile și se preocupă să introducă pe diferite căi în R.S. România materiale cu conținut legionar.

3. Cercurile reacționare iredentiste din exterior și-au intensificat acțiunile dușmănoase împotriva țării noastre, acțiuni care au căpătat un caracter organizat, sistematic și ofensiv, vizînd: denaturarea politicii partidului și statului nostru în problema națională; inițierea unor acțiuni de atragere la activitate naționalist-iredentistă a unor persoane din țară din rîndul naționalităților conlocuitoare; organizarea unor acțiuni deschise, revendicative, provocatoare prin care atentează la suveranitatea și integritatea teritorială a țării noastre; introducerea în țară a unor materiale instigatoare la activitate iredentistă; incitarea la emigrare; crearea unei atmosfere de ațîtare, de ură între români și naționalitățile conlocuitoare.

4. Sub influența emigrației reacționare, elemente ostile naționalist-iredentiste din interior au intensificat activitatea de propagandă naționalistă; revendică unele drepturi și libertăți; redactează și difuzează memorii, fișuici și alte materiale incitatoare; mențin legături cu elemente reacționare din exterior și participă la acțiuni ostile organizate de acestea.

5. Activitatea ostilă a unor elemente din fostele partide burgheze este îndreptată în principal în direcția denigrării orînduirii noastre socialiste. În acest scop, redactează și difuzează înscrisuri cu conținut dușmănos și incitator, ascultă și colportează știrile tendențioase ale unor posturi radio străine.

Unele elemente intelectuale și din rîndul foștilor conducători ai partidelor burgheze acționează în direcția refacerii prestigiului și evidențierea rolului pe care l-au avut aceste formațiuni politice. Pentru aceasta se ocupă de redactarea unor lucrări pe care intenționează să le publice în străinătate.

Elemente care au activat în aceste partide dar se află în prezent în emigrație acționează pentru realizarea unității politice a emigrației reacționare române (recent au constituit în acest scop la Paris Comitetul foștilor deținuți din România) și desfășoară intensă activitate de propagandă dușmănoasă împotriva regimului politic din țara noastră.

6. Unii dintre foștii condamnați pentru infracțiuni împotriva securității statului continuă să se mențină pe poziții reacționare, încearcă să reia și să perpetueze legături de natură ostilă, proferează calomnii și colportează tendențios știrile transmise de posturile de radio străine, se mențin pe o poziție de adversitate față de regim, fiind pretabile chiar la acțiuni teroriste.

II. Activitatea organelor de securitate pentru prevenirea, descoperirea și neutralizarea acțiunilor ostile întreprinse de elementele legionare, naționalist-fasciste și iredentiste, foști membri ai partidelor burgheze, foști condamnați pentru acțiuni îndreptate împotriva securității statului.

În baza indicațiilor conducerii de partid, personal ale comandantului nostru suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, activitatea organelor de securitate în acest domeniu trebuie orientată pentru asigurarea urmării pas cu pas a legionarilor, a foștilor condamnați, intensificarea și ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a muncii informative în rîndul naționalist-iredentiștilor și a elementelor active din fostele partide burgheze, pentru cunoașterea temeinică, prevenirea și curmarea oricăror încercări de a iniția acțiuni ostile care să aducă prejudicii securității statului.

A. În lumina programelor și planurilor de măsuri aprobate de conducerea ministerului, principalele obiective ale activității organelor de securitate în acest domeniu sînt :

1. Cunoașterea, prevenirea și neutralizarea oricăror acțiuni, fapte și manifestări întreprinse împotriva securității statului de către :

— foști membrii ai organizației legionare, îndeosebi cei care au deținut grade și funcții importante, au făcut parte din A.N.E., au activat în bande teroriste, au fost trimiși în țară cu misiuni de subminare a puterii de stat ori pentru reorganizarea activității clandestine, precum și alte elemente potențial periculoase, inclusiv descendenții și legăturile suspecte ale legionarilor, pretabili la acțiuni ostile ;

— elemente active care au făcut parte din fostele organizații și partide naționalist-fasciste și iredentiste maghiare, germane, ucrainiene etc., precum și persoane fără antecedente politice sau penale dar care desfășoară în prezent astfel de activități în țară și străinătate ;

— membrii fostelor partide burgheze pretabili la activități ostile, îndeosebi cei care au deținut funcții importante pe linie de partid, demnitari, au activat în organizațiile de tineret ale P.N.L. și P.N.Ț., au fost condamnați după 23 August 1944, precum și descendenții susceptibili a se angrena la acțiuni ostile ;

— persoane care au fost condamnate pentru activități împotriva securității statului, predispușe la acțiuni dușmănoase în special din rîndul celor care au activat în bande și organizații subversive, care în timpul detenției și-au manifestat intenția de a continua activitatea dușmănoasă, au legături cu emigrația reacționară etc.

2. Descoperirea în timp util a oricăror încercări de activitate clandestină organizată de către legionari, naționalist-iredentiști, membrii fostelor partide burgheze și foști condamnați pentru acțiuni îndreptate împotriva securității statului.

3. Asigurarea informativă a tuturor persoanelor suspecte din rîndul legionarilor, naționalist-iredentiștilor, a foștilor condamnați și a membrilor fostelor partide burgheze, în vederea depistării celor care : sînt pretabili la organizarea de legături cu elemente reacționare din exterior, legături de natură să aducă atingere securității statului ; manifestă in-

teres pentru culegerea de date în scop iredentist ; au în preocupare re-dactarea și difuzarea de înscrisuri dușmănoase ; acționează pentru crearea de canale clandestine de legătură ; audiază și colportează știrile ostile ale posturilor de radio străine ; proferează calomnii și injurii la adresa politiciii partidului și statului nostru ; se erijează în așa ziși „apărători ai drepturilor și libertăților omului“ ; au preocupări de a scrie memorii cu conținut denaturat ; dețin ilegal armament, muniție și materiale cu conținut reacționar ; crează stări de spirit necorespunzătoare în rîndul populației ; desfășoară activitate de propagandă legionară, naționalist-iredentistă și de elogiere a fostelor partide burgheze.

4. Protejarea și apărarea valorilor spirituale de influențele nocive ale propagandei reacționare din exterior, întreprinsă de elementele legionare, cercurile naționalist-iredentiste, grupările dușmănoase ale P.N.Ț., P.N.L., de alte categorii de elemente dușmănoase, precum și de unele oficine ale serviciilor de spionaj.

5. Conlucrarea mai eficientă între unitățile și formațiunile de securitate și miliție, dezvoltarea cooperării cu organizațiile obștești și colectivele de oameni ai muncii, în vederea supravegherii comportării, prevenirii și combaterii oricăror acțiuni ostile din partea foștilor legionari, elementelor naționalist-iredentiste, a foștilor condamnați pentru acțiuni îndreptate împotriva securității statului, precum și a membrilor fostelor partide burgheze.

B. În vederea îndeplinirii acestor obiective este necesar să fie luate măsuri pentru :

1. Însușirea și cunoașterea temeinică de către toți lucrătorii a documentelor de partid, a legilor și altor acte normative, a ordinelor și instrucțiunilor conducerii Ministerului de Interne și ale Departamentului Securității Statului, care orientează și reglementează activitatea aparatului de securitate pe linie de informații interne.

2. Intensificarea supravegherii și urmării informative a tuturor legionarilor, elementelor naționalist-iredentiste, a foștilor condamnați și membrilor fostelor partide burgheze, asigurându-se concentrarea eforturilor asupra suspectilor potențial periculoși, avînd în vedere următoarele priorități :

a) Elemente legionare, naționalist-iredentiste, foști condamnați și membrii fostelor partide burgheze care sînt semnați sau cunoscuți cu poziție dușmănoasă prezentă ; persoane care întrețin relații suspecte cu elemente din emigrație, cu organizații reacționare și cetățeni străini ; descendenții elementelor ostile care datorită profesiei sau din alte motive fac deplasări în exterior ori mențin relații neoficiale cu cetățeni străini ; elemente care își mențin concepțiile politice vechi, susțin necesitatea existenței partidelor și organizațiilor din care au făcut parte sau vehiculează ideea de a crea alte formațiuni politice de opoziție ; elemente care exercită pe diferite căi influențe nocive asupra tineretului și a altor persoane din anturajul lor (concepții legionare, naționalist-iredentiste, idei burgheze etc.) ; persoane preocupate să creeze anturaje în scopuri dușmănoase ; elemente pretabile să răspîndească idei nocive prin diferite lucrări literare ; cei care în detenție și-au manifestat intențiile de a continua activitatea ostilă după punerea în libertate, declarînd că nu renunță

la concepțiile lor reacționare (legionari, naționaliști-iredentiști, foști condamnați, membrii ai P.N.Ț. și P.N.L.).

b) Elemente legionare, naționalist-iredentiste, membrii fostelor partide burghize și foști condamnați urmăriți cu prioritate datorită poziției și activității ce au desfășurat-o în cadrul partidelor și organizațiilor din care au făcut parte; cei care au deținut grade și funcții importante în partidele și organizațiile din care au făcut parte, în special în F.D.C., C.S.L., T.U.N.T. (Tineretul universitar național țărănesc) și organizațiile de tineret naționalist-iredentiste; cei care au deținut funcții demnitare în guvernele burghize; conducători de bande și organizații subversive; legionarii care au condus acțiuni teroriste în timpul rebeliunii; cei care au avut rol activ în desfășurarea propagandei anticomuniste de către legionari și foști membri ai partidelor burghize; cei care au făcut parte din A.N.E., au urmat școli de spionaj și diversiune ori au fost parașutați pe teritoriul țării noastre cu misiuni împotriva statului.

c) Elemente suspecte ce prezintă pericol datorită faptului că își desfășoară activitatea profesională în locuri care pot favoriza acțiuni ostile în sectoarele economice, cercetare, știință, învățământ, creație artistică-culturală, culte, secte etc. O atenție mai mare trebuie acordată elementelor din această categorie de persoane celor care fac deplasări în străinătate ori mențin legături cu cetățeni străini.

3. Asigurarea unui potențial informativ calitativ și numeric care să satisfacă necesitățile de cunoaștere și stăpânire a situației operative în problemele: legionară, naționalist-iredentistă, foști condamnați și partide burghize prin folosirea judicioasă a rețelei existente, recrutarea de noi surse cu posibilități în aceste domenii, pregătirea temeinică a întâlnirilor și instruirea surselor în raport cu capacitatea și posibilitățile ce le au pe lângă elementele urmărite, respectarea regulilor privind munca cu rețeaua informativă pentru a se asigura deplina conspirativitate.

4. Sporirea fermității pentru neutralizarea oricăror încercări de activitate ostilă întreprinse din partea legionarilor, naționalist-iredentiștilor, a foștilor condamnați și a membrilor fostelor partide burghize. În acest scop, vor fi întreprinse măsuri în continuare pentru: crearea în rîndul acestor elemente a unei atmosfere de teamă, derută și descurajare; determinarea elementelor pretabile la acțiuni ostile să înțeleagă că pe teritoriul R.S. România nu este posibilă desfășurarea de activități ce contravin legilor țării; crearea de disensiuni în rîndul legionarilor, a naționalist-iredentiștilor, foștilor condamnați și a celor ce au activat în fostele partide burghize; compromiterea și izolarea vîrfurilor și a altor elemente periculoase; sporirea eficienței măsurilor operative de avertizare, dezbateri în colectivele de oameni ai muncii, cercetărilor și documentărilor operative, destrămărilor de anturaje; menținerea sub influență a unor persoane; antrenarea organelor de miliție în rezolvarea unor cazuri ce intră în competența lor.

Pentru îndeplinirea la nivelul cerințelor a acestor sarcini, ofițerii de informații interne trebuie să acționeze cu fermitate, spirit de răspundere, dăruire și devotament patriotic.

Material realizat de un colectiv sub coordonarea
colonelului Gheorghe DERSCANU

„CEFERISTUL“

(cum s-a realizat cooperarea în soluționarea unui caz pe linie de „S“)

În articolul de față ne propunem să prezentăm modul în care inspectoratul județean Arad a acționat pentru identificarea autorului unui caz pe linie de „S“, lucrat în cooperare cu mai multe județe, în scopul desprinderii unor concluzii utile în activitatea practică de identificare a autorilor de înregistrări cu caracter dușmănos.

La data de 27.VI.1959, Inspectoratul județean Timiș al M.I. a deschis dosar de urmărire informativă în cazul TM-3874 — „CEFERISTUL“, în vederea identificării autorului unor înregistrări anonime cu conținut dușmănos. În perioada 1959—1961 numărul fișucilor difuzate de același autor în orașul Lugoj și pe traseul liniei ferate Lugoj—Iliia, în apropierea haltei Păru, s-a ridicat la zece, dar n-a mai continuat. Abia târziu, în 1974, au fost expediate de la oficiul P.T.T.R. Timișoara-Nord două scrisori anonime scrise neîndoielnic de aceeași mână. În cuprinsul înregistrărilor difuzate, autorul se manifesta profund dușmănos, amenințând că va trece la săvârșirea unor acte de diversiune pe linia ferată și în obiective economice, menționând cu cinism că dispune de armament și cele necesare.

Acțiunea de identificare a autorului care a început odată cu prima difuzare a fost corelată cu cea de soluționare a unor acte de tentativă de diversiune produse în aceeași perioadă pe liniile de cale ferată Lugoj-Iliia și Lugoj-Buziaș și care au constat din așezarea pe linia ferată a unor stâlpi de beton și fixarea de cupoane de șină. Cercetările întreprinse de organele de securitate în perioada respectivă, legat de aceste acte, au condus la identificarea autorilor acțiunii (numiții F.I. și D.I.) care ulterior au fost arestați și condamnați.

Întrucât autorul înregistrărilor dușmănoase n-a fost identificat cu acest prilej, la nivelul inspectoratului județean Timiș s-a considerat necesară adâncirea verificărilor, fără a se obține vre-un rezultat.

La data de 1.IX.1976, în baza analizelor făcute de conducerea Unității speciale „S“, a Direcției I și Direcției a II-a s-a presupus că autorul ar putea fi domiciliat pe raza unuia dintre județele limitrofe. Ca atare în lucrarea cazului au fost angrenate și inspectoratele județene Arad, Caraș-Severin și Hunedoara, acțiunea fiind luată sub controlul unității centrale de linie, care a coordonat activitatea celor patru județe ce cooperează în acest caz.

La data când Inspectoratul județean Arad a primit ordinul de cooperare, la nivelul conducerii s-au analizat înregistrările în speță, cu care ocazie s-a ajuns la concluzia că autorul ar putea fi domiciliat pe raza județului Arad, avându-se în vedere următoarele :

— semnalarea în înregistrările anonime a unor situații reale la acea dată, contrare legislației, existente pe raza județului ;

— precizarea locului de amplasare a armamentului undeva pe o vale în apropiere de Lipova ;

— semnalizarea existenței unor nemulțumiri în rîndul muncitorilor ceferiști din complexele feroviare Arad, Curtici și Gurahonț;

— existența unor particularități dialectale în scrisul autorului, specifice mai ales zonei Sebiș — Gurahonț;

— nominalizarea expeditorilor ultimelor două scrisori în persoana numiților Trifeș Andrei și Dorgoșan Vasile, ambii domiciliați în localitatea Milova, jud. Arad.

În continuare s-a dispus crearea unei grupe operative sub comanda inspectorului șef, avînd în componență zece ofițeri de securitate și miliție. Activitatea de cooperare la acest caz a avut urmare solicitarea într-o măsură mai mare a unor formațiuni ca Serviciile „S”, I, II, a unor posturi de miliție și luarea unor măsuri complexe constînd în esență în :

— instruirea întregului aparat de securitate și miliție asupra sarcinilor ce le revin în soluționarea cazului, cu care ocazie s-au prezentat fragmente din conținutul înscrisurilor difuzate și indicii grafici caracteristici ai autorului (fotoplanșa documentelor a fost difuzată ofițerilor componenți ai grupeii operative și șefilor posturilor de miliție din localitățile de pe valea Mureșului);

— dirijarea întregului potențial informativ al securității și miliției, cu sarcini axate pe cazul în speță și orientarea acestuia spre anumite categorii de persoane pe care trebuia să le aibă în atenție.

Întrucît din conținutul înscrisurilor se putea deduce că autorul ar putea fi din rîndul personalului muncitor C.F.R. s-au obținut copii ale statelor de plată din perioada difuzării de la toate unitățile C.F.R. din județ, s-au colectat 8.620 probe de scris. S-a acordat atenție persoanelor care au mers în audiență la factorii de conducere, cei sancționați pe linie profesională, cei îndepărtați din unitățile C.F.R., pentru diferite motive, pensionari, reclamagii, nemulțumiți, oameni cu afecțiuni neuropsihice și alte persoane asupra cărora planau suspiciuni.

S-au cules probe de scris de la numeroase persoane din localitățile limitrofe magistralei feroviare II, zona Arad-Petriș și din localitățile limitrofe liniei secundare Arad-Hălmagiu. Măsura a fost extinsă și la diferite surse din localitățile situate pe valea Mureșului, la cele existente în evidența inspectoratului, acțiunea finalizîndu-se cu un fond de probe grafice de cca. 130.000.

Între timp cazul a fost analizat în repetate rînduri la Arad. O analiză la Inspectoratul județean Alba a avut ca participanți pe șefii unității speciale „S”, ofițerii direcționali din cadrul Direcțiilor I și a II-a și ofițerii de la Inspectoratele județene care lucrau cazul în cooperare. Dar în ciuda măsurilor întreprinse și a volumului mare de muncă depus, autorul cazului nu a fost identificat.

Cu ocazia ultimei analize, conducerea inspectoratului a analizat situația operativă a cazului și a hotărît să se insiste pentru realizarea următoarelor sarcini :

— obținerea probelor de scris de la mai mulți cetățeni din satul Milova, cu prioritate de la foștii sau actualii ceferiști;

— identificarea tuturor persoanelor plecate din localitatea Milova care au putut să-i cunoască pe numiții Dorgoșan Vasile și Trifeș Andrei, fie de la locul de muncă, fie de la domiciliu sau din alte împrejurări;

— rediscutarea cu cei doi pentru a da relații asupra persoanelor care i-au cunoscut în decursul anilor ;

— identificarea persoanelor suspecte care au desfășurat activitate în ramura transportului feroviar și care în prezent domiciliază pe raza altor localități din țară, în special în municipiul Timișoara, orașul Lugoj și comuna Păru.

Pentru realizarea acestor sarcini s-a format o grupă operativă din șase ofițeri din cadrul Serviciului „S” și serviciile I și II, care în perioada 24—27 octombrie 1977 s-au deplasat în localitățile respective. Cu ocazia acestor verificări s-au identificat 251 persoane, printre care apărea pentru prima dată numitul Oneț Ioan, ceferist, care în perioada 1959—1961 lucrase ca acar la C.F.R. Lugoj. Aceste persoane urmau să fie verificate și să li se ia probe de scris. Acțiunea nu a mai fost însă realizată, deoarece în seara zilei de 5 ianuarie 1978 un ofițer dintr-o grupă din cadrul Serviciului II, executînd misiuni în stația C.F.R. Arad a sesizat prezența pe peronul stației a numitului Oneț Ioan pe care îl cunoștea de mai mulți ani din orașul Lugoj. Din discuția cu individul ofițerul a aflat că Oneț vine de la Milova, unde are rude, și pleacă la Sebiș, unde-și are domiciliul. Întrucît individul devenise suspect s-a dispus compararea probelor de scris obținute de la el anterior. Concluzia a fost însă că tot ce exista scris pînă la această dată în acțiunea „Ceferistul”, nu corespundea cu ele. Mentelile grafice ale lui Oneț Ioan (Probele luate erau scrise cu literă mică tipografică iar înscrisurile anonime erau scrise cursiv).

Suspiciunile conturate asupra acestui element nu au fost totuși abandonate și s-a trecut la lucrarea lui informativă la locul de muncă, respectiv în stația C.F.R. Gurahonț, unde îndeplinea funcția de manevrant. Primele verificări au scos în evidență comportamentul necorespunzător în familie și societate al lui Oneț, atitudinea neprincipială manifestată în relațiile de muncă și mai ales faptul că este reclamagiu și continuu nemulțumit. Cunoașterea activității elementului în cauză a fost întregită cu sprijinul informatorului „Voinea” prin care am ajuns în posesia unei scrisori anonime expediată la Direcția Regională C.F.R. Timișoara și despre care existau suspiciuni temeinice că a fost scrisă de Oneț Ioan. În contextul acestei situații, conducerea inspectoratului a dispus ca doi ofițeri să se deplaseze la stația C.F.R. Gurahonț și să clarifice aspectele cuprinse în conținutul reclamației, după care să discute cu numitul Oneț pe marginea nemulțumirilor pe care cunoșteam că le are și să ia de la el noi probe de scris în cantitate mai mare și mai variate. În final s-a reușit să se obțină probe de scris concludente, care de data aceasta conțineau numeroase elemente grafice identice cu ale cazului urmărit. Probele de scris au fost înaintate Unitățile speciale „S”, iar experții au concluzionat că numitul Oneț Ioan este autorul înscrisurilor dușmănoase care fac obiectul acțiunii TM-3874 „Ceferistul”. În urma cercetărilor, numitul Oneț Ioan a recunoscut că este autorul înscrisurilor anonime cu conținut dușmănos dar că nu a avut nici o legătură cu actele de tentativă diversionistă.

Din lucrarea cazului TM-3874 „Ceferistul” se pot reține ca fapte pozitive :

— Orientarea realistă în fixarea ipotezelor și a măsurilor menite să ducă la identificarea autorului, care constau în : confirmarea ipotezei că

autorul cazului este din rîndul ceferiștilor, care în perioada difuzării primelor înscrisuri dușmănoase a lucrat în stația C.F.R. Lugoj; faptul că autorul face parte din rîndul categoriilor de persoane vizate în conținutul documentelor anonime: frînari, acari, manevranți sau mecanici;

— Orientarea justă în ceea ce privește crearea grupei de ofițeri care s-au deplasat la Milova și insistența ofițerilor de a investiga un număr mare de cetățeni în scopul stabilirii celor care puteau cunoaște persoanele trecute ca expeditori;

— Cunoașterea temeinică a situației operative de către toți ofițerii de securitate și miliție, care a avut drept urmare sesizarea prezenței autorului în stația Arad;

— Aportul adus de rețeaua informativă la soluționarea cazului prin indentificarea autorului;

— Volumul mare de muncă depus la inspectoratele județene Timiș, Caraș-Severin, Hunedoara și Arad în obținerea și verificarea probelor de scris.

În lucrarea cazului s-au manifestat și unele neajunsuri, care în esență constau în:

— Angrenarea cu întârziere în activitatea de cooperare a inspectoratelor județene de pe raza regionalei C.F.R. Timișoara;

— Unele măsuri stabilite încă de la apariția înscrisurilor dușmănoase nu au fost realizate în întregime: deși s-a prevăzut identificarea și obținerea probelor de scris de la personalul C.F.R. care a deservit trenurile ce au circulat în zona difuzării în 1961, aceasta nu s-a făcut decît parțial. În final s-a stabilit că autorul a fost de serviciu pe unul din aceste trenuri; după difuzarea celor două scrisori în 1974 s-a prevăzut identificarea și obținerea probelor de scris de la personalul C.F.R. care a fost detașat să lucreze în stația C.F.R. Timișoara cît și de la ceferiștii care au tranzitat această stație, dar sarcina a fost executată cu superficialitate, iar ca urmare autorul deși era detașat și lucra în această stație nu a fost identificat;

— Existînd unele suspiciuni că autorul cazului ar fi din zona Gura-honț nu s-a acționat concomitent cu măsurile întreprinse în localitățile de pe valea Mureșului, ci acest lucru a fost făcut cu mare întârziere;

— Nu în toate cazurile probele de scris obținute au fost concludente, iar pentru reluarea lor nu s-a acționat cu suficientă operativitate. În acest sens deși de la autor trebuia luată probă de scris cursiv, aceasta s-a făcut cu întârziere;

— În dirijarea rețeli informative și obținerea probelor de scris, nu toate compartimentele informative au răspuns cu promptitudine, îndeosebi în indentificarea elementelor fixate în cercul de bănuți. Deși la domiciliu autorul era cunoscut ca un element nemulțumit, reclamagiu și cu comportări necorespunzătoare, nu a fost semnalat de rețeaua informativă din localitate.

Neajunsurile evidențiate cît și altele manifestate pe parcursul acțiunii au condus la indentificarea autorului cu foarte mare întârziere.

Locotenent-colonel Ioan MOLDOVAN

Cu privire la unele căi de scurgere a informațiilor secrete referitoare la invenții

Talentul, pasiunea și geniul creator al poporului nostru s-au manifestat din timpuri îndepărtate. Protecția invențiilor în România a căpătat însă o reglementare legală abia în anul 1866 când a fost elaborată prima lege asupra brevetelor de invenții. Brevetul nr. 1 a fost acordat căpitanului Ion Constantinescu din Tecuci, pentru invenția sa denumită „Săpătoria românească Ștefania“. Ulterior, apar noi invenții în special în domeniul industriei petrolului, cum a fost cea a savantului român Lazăr Edeleanu, de rafinare a produselor petroliere cu bioxid de sulf, iar în domeniul aviației, menționăm pe cea a lui Aurel Vlaicu, intitulată „Mașina de zburat, cu corp în formă de săgeată“ (brevet nr. 1969/1910). La acestea se adaugă descoperirea cunoscută sub denumirea de „efectul Coandă“ care are numeroase aplicații practice, cu utilizări variate privind: amortizarea zgomotelor, transportul pneumatic containerizat al unor produse, transportul de fluide prin conducte, frînarea navelor, aplicarea prin pulverizare a unor rășini sau vopsele etc.

Alte exemple pot fi date în domeniul sonicității, invenția referitoare la transmiterea energiei prin vibrații aparținând savantului George Constantinescu sau în domeniul pompajului, domeniu în care inventatorul român Gheorghe Hosu a creat și experimentat o serie de pompe sonice, obținând numeroase brevete.

În prezent, datorită măsurilor luate de partidul și statul nostru în domeniul dezvoltării științei și tehnologiei, al aplicării progresului tehnic în toate domeniile, activitatea de invenții cunoaște o amploare deosebită. În cadrul eforturilor de sprijinire a acțiunii de durată a cercetării științifice și de introducere a tehnicii noi în producție se înscrie și existența unei reglementări juridice corespunzătoare de protecție a invențiilor. Legea nr. 62/1974 privind invențiile și inovațiile cuprinde unele principii cu privire la protecția invențiilor în actuala etapă, dintre care menționăm :

— realizarea de invenții necesare economiei naționale constituie o îndatorire patriotică și de înaltă răspundere socială a oamenilor de știință, cercetătorilor și celorlalți specialiști din țara noastră ;

— activitatea de creație științifică și tehnică originală, precum și protecția acestei creații reprezintă o activitate de stat ;

— protecția tuturor invențiilor ca secrete de stat etc..

Potrivit legii, invenției brevetabilă poate să aibă ca obiect o soluție

tehnică din orice domeniu de activitate. Există însă o categorie de „invenții speciale“, care prezintă importanță deosebită pentru economia națională și pentru societate, fiind supusă unor condiții distincte de protecție. Această categorie cuprinde :

- substanțe chimice noi ;
- produse medicamentoase noi ;
- metode noi de diagnosticare și tratament medical ;
- dezinfectante noi ;
- produse alimentare și condimente noi ;
- soiuri noi de plante ;
- tulpini de bacterii și ciuperci ;
- rase noi de animale și viermi de mătase.

Amploarea mișcării de invenții în țara noastră rezultă și din faptul că în anul 1977 au fost depuse la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (O.S.I.M.), în vederea brevetării, peste 3.000 de propuneri de invenții, ceea ce necesită măsuri eficiente, pe toate planurile, pentru protejarea și apărarea ideilor novatoare, avuție de mare preț a poporului nostru. Legea nr. 62/1974 arată că invențiile sînt secrete de stat din momentul elaborării lor, iar H.C.M. nr. 19/1972, în art. 2 lit. d. menționează că invențiile au caracter strict secret pînă la brevetarea și publicarea lor.

Unele verificări efectuate asupra modului de elaborare, evidență, manipulare, păstrare și transport a propunerilor de invenții au evidențiat cazuri cînd noutăți brevetabile au fost publicate în reviste de specialitate, precum și alte deficiențe care crează posibilitatea scurgerii de date și informații secrete care constituie rodul gîndirii creatoare a inventatorilor noștri.

În cursul anului 1977, din totalul propunerilor de invenții prezentate la O.S.I.M., în vederea brevetării, în peste 500 de cazuri s-au constatat nereguli cum sînt :

1. O bună parte din aceste propuneri nu fuseseră incluse în evidențele documentelor secrete la compartimentele unde lucrează autorii, fiind elaborate în regim de lucru nesecret datorită faptului că în multe institute de cercetări * temele de cercetare cu caracter aplicativ nu sînt clasificate ca secrete de stat, așa cum se prevede în H.C.M. nr. 19/1972.
2. În unele cazuri, la organizațiile socialiste unde lucrează autorii s-au făcut xerocopii ale desenelor invenției, iar alteori dactilografierea s-a efectuat în afara instituției, în locuri și de către persoane neautorizate, fiind încălcate regulile de multiplicare și dactilografiere a documentelor secrete de stat.**

* Asemenea institute sînt : Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru construcții de mașini ; Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică ; Institutul de cercetări metalurgice ; Institutul de cercetări și proiectări tehnologice sectoare calde ; Institutul „Dr. Cantacuzino“ ; Institutul de cercetări și proiectări piese de schimb și altele, toate din București.

** În acest mod au procedat autorii de invenții Stănescu Constantin și Enculescu Maria de la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lianților și azbocimentului, Rațiu Grigore de la Întreprinderea de întreținere și reparat utilaj de calcul din București și alții.

3. În situațiile când se intenționează brevetarea în străinătate, traducerea descrierilor în limbile țărilor în care există interes a fi breveteate acestea se efectuează de persoane mai mult sau mai puțin autorizate (rude, prieteni, cooperativa „Deservirea“ etc.), încălcându-se astfel normele legale privind traducerea documentelor secrete de stat.

4. Au fost constatate dese cazuri în care propunerile de invenții au fost depuse la O.S.I.M. personal de autori — veniți din teritoriul sau din Capitală — ori de către alte persoane și nu trimise prin poșta specială a Ministerului de Interne. Chiar așa fiind, nu întotdeauna acestea au fost puse în plic sigilat și predate cu condică. Uneori plicurile au fost expediate prin poșta obișnuită, fiind desfăcute la registratura generală a O.S.I.M.-ului, încălcându-se astfel normele legale care reglementează transportul documentelor secrete de stat și cele de acces la astfel de documente.***

5. Unele organizații socialiste nu

manifestă întotdeauna interes pentru protejarea juridică a noutăților tehnico-științifice realizate, fiind necesar nu odată ca specialiștii din O.S.I.M. să identifice aceste noutăți și să determine factorii de conducere din unitățile respective să ia măsurile impuse de lege. De exemplu, numai în anul 1977 au fost identificate 286 de noutăți, iar cu prilejul Expoziției Naționale a Creației Științifice și Tehnice din 3—17 aprilie 1978 au fost identificate în acest mod și protejate provizoriu peste 100 de realizări originale din diferite domenii de activitate.****

6. Unii cercetători consideră greșit că este mai indicat ca o realizare științifică sau tehnică brevetabilă să fie publicată de îndată într-o revistă din țară sau străinătate, pentru a se obține „prioritate științifică“. De reținut însă că în acest caz ea nu mai poate fi protejată prin brevet și va putea fi preluată liber și aplicată de orice firmă străină, fără nici o obligație față de statul român și de autor.*****

*** În acest mod au procedat autorii de invenții Abrudan Olimpiu și Barbu Silvia de la Institutul de medicină și farmacie Cluj-Napoca, Morait Aurora și Chiriță Constantin de la Institutul de medicină și farmacie — București, Papuc Nicolae de la Centrul de cercetări și proiectări pentru industria chimică Oradea, Popescu Titel, geolog la Centrul județean de proiectare pentru construcții geologice — Olt și alții.

**** Poate fi menționată situația de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice — Fundulea, unde în anul 1977 au fost obținute două noi soiuri de grâu, unul de orzoaică de toamnă și unul de in, cu o productivitate sporită, omologate de Comisia de încercare de brevet sau omologare a soiurilor și date în cultură, dar care nu fuseseră depuse ca noutăți pentru brevetare.

***** De exemplu, în Buletinul informativ pe anul 1977 editat de Institutul de cercetări și proiectări tehnologii sticlă și ceramică fină au fost publicate și unele informații referitoare la anumite produse, tehnologii și utilaje care puteau constitui obiectul unor cereri de brevet sau secrete de fabricație de tipul know-how. La fel s-a procedat și în cazul propunerii de invenție „Duză laminatoare de jet pentru aspersoare“ — dosar O.S.I.M. 82659/1975) pentru care nu s-a mai putut acorda brevet, întrucât noutatea a fost anterior făcută public cu prilejul susținerii tezei de doctorat de ing. Cazacu Eugen de la Institutul agronomic „N. Bălcescu“ — București. Dar cel mai edificator în acest sens pare a fi cazul savantului român N.C. Păulescu, care în anul 1921 a publicat într-o revistă străină, înainte de a fi protejat juridic, studiul său în detaliu prin care anunța lumii științifice descoperirea insulinei și totuși premiul „Nobel“ a fost acordat altui savant care a preluat liber de la savantul nostru această mare descoperire.

7. Uneori, cu toate că documentația pentru un anumit produs a fost depusă la O.S.I.M. în vederea protejării, nu au fost luate măsurile necesare ca locul unde se află prototipul produsului realizat să fie mascat, iar accesul cetățenilor români sau străini să fie interzis. De asemenea nu au fost luate măsuri de a nu se da posibilitatea străinilor de a intra în posesia unor probe dintr-o substanță nouă, depusă la O.S.I.M. pentru brevetare. *****

8. Au fost cazuri când unele propuneri de invenții au fost pierdute, cum este cea intitulată „Instalație pentru captarea prafului de ciment“ — dosar O.S.I.M. nr. 81382, din care un exemplar al descrierii a fost pierdut la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lianților și azbocimentului București. Invenția nu este încă brevetată.

9. Unele institute de cercetări întirzie în mod nejustificat întocmirea avizului de specialitate în cadrul termenului de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 62/1974, ajungând uneori să-l trimită în termen de unul sau chiar doi ani, existînd astfel condiții ca un număr de persoane să ia cunoștință despre conținutul respectivei invenții.

10. Unii cercetători, care intenționează să părăsească definitiv țara, nu depun la O.S.I.M. pentru brevetare noutățile tehnico-științifice rezultate în urma cercetărilor proprii sau colective, în intenția de a le valorifica în folosul statului în care intenționează să se stabilească. Pentru prevenirea situațiilor de natura celor prezentate, cît și a altora care ar putea să apară, se impune să se întreprindă următoarele măsuri :

— Instruirea și dirijarea rețelei informative pentru a identifica noutățile încă din faza ideii, după care să fie întreprinse măsuri operative de apărare a secretelor și protejarea persoanelor cu astfel de preocupări ;

— Intensificarea prelucrării contrainformative și a controalelor pe linia apărării secretului de stat în toate institutele de cercetare ;

— Prevenirea publicării în presă a unor articole în care s-ar face prezentarea unor realizări originale ale specialiștilor noștri (nebrevetate), cît și a unor cercetări care ar putea face obiectul unor invenții sau secrete de fabricație, de tipul „know-how“, cu caracter secret, spre a fi folosite numai în interesul economiei noastre naționale.

Căpitan Nicolae BĂLAN

***** Astfel, greșit s-a procedat în cazul liantului care a format obiectul invenției „Adeziv pe bază de rășini poliesterice pentru zidirea rapidă a cuptoarelor rotative“ — dosar O.S.I.M. 78158, autor Medveschi Elena de la Centrala cimentului București — întrucît înainte de a fi brevetată la noi în țară sau protejată în vreun stat străin, în luna aprilie a.c. au fost trimise 50 kg probe din liantul respectiv la o firmă străină.

Unele măsuri pentru perfecționarea activității cu rețeaua informativă pe linie de contrainformații în sectoarele economice

Cunoscînd că munca de securitate este de neconceput fără o rețea informativă corespunzătoare sub raport cantitativ și calitativ, în baza ordinelor în vigoare la I.J. Bacău al Ministerului de Interne s-a acordat atenție deosebită perfecționării muncii cu rețeaua informativă a compartimentului de contrainformații în sectoarele economice, urmărind îmbunătățirea muncii cu aceasta, creșterea aportului ei în cunoașterea, prevenirea și descoperirea faptelor de competența organelor de securitate îndreptate împotriva economiei naționale, precum și a altor fapte și fenomene ce pot aduce daune în acest domeniu.

Pentru realizarea acestui deziderat, la începutul anului s-a întreprins analiza situației operative din toate obiectivele economice din perspectiva dinamicii acesteia, prilej cu care, în funcție de dezvoltarea județului Bacău în acest cincinal și de sarcinile specifice profilului de muncă, de problemele cu care ne confruntăm și persoanele cuprinse în baza de lucru, a fost stabilit necesarul minim numeric de informatori, colaboratori, rezidenți și gazde de case de întîlniri pentru asigurarea tuturor locurilor, mediilor și sectoarelor vulnerabile.

Analizînd persoanele nou introduse în rețea rezultă că în primul semetru al anului s-au recrutat surse cu posibilități și calități utile muncii informative, conform cu măsurile stabilite de controlul de fond din octombrie anul trecut, privind acoperirea informativă a unor sectoare și locuri importante din obiectivele economice ale județului, în licee de specialitate, școli profesionale și cămine de nefamiliști, unde rețeaua nu era suficientă ori era inexistentă. În rețea au fost introduse persoane din rîndul tuturor categoriilor de oameni ai muncii din cele mai diverse sectoare ca : ingineri, tehnicieni, maiștri, muncitori de înaltă calificare, pedagogi, profesori, elevi, responsabili ai unor cămine de nefamiliști, persoane care îndeplinesc atribuțiuni de protocol pe lina apărării secretului de stat, comerț-cooperatie, controlul calității produselor etc., cu o rază mare de activitate astfel încît, să se asigure prezența organelor noastre în principalele locuri, medii și sectoare din industrie, îndeosebi chimie, metalurgie, construcții de mașini, apărare, transporturi, agricultură, cercetare etc. Pentru încadrarea informativă a persoanelor din baza de lucru au fost recrutate surse din anturajul apropiat al acestora.

În vederea asigurării în același timp a calității rețelei informative am pus accent pe aprofundarea studierii și verificării elementelor propuse pentru recrutare și s-au folosit mai intens procedee diversificate și măsuri complexe, fapt ce a creat și întărit convingerea asupra loialității și capacității de a rezolva sarcinile de profil al celor atrași la colaborare.

La efectuarea unor recrutări mai deosebite ca și în cazul celor propuse de ofițeri tineri, cu puțină experiență, au participat șefii, fapt care

s-a reflectat în îmbunătățirea calității muncii subordonaților. Aceasta a făcut ca încă din timpul studiului și al procesului de atragere la colaborare să obținem un volum important de informații din sectoarele descoperite ori incomplet acoperite informativ, iar posibilitățile de cunoaștere care s-au lărgit pe această bază, să permită o mai bună stăpânire a situației operative și să se prevină unele fapte și fenomene generatoare de infrațiuni ori stări de pericol.

Paralel cu munca de atragere de noi persoane la colaborare, șeful securității, adjunctul său, șeful serviciului și șefii de organe au acordat atenție **consolidării rețelei informative**, în care scop au fost întreprinse măsuri de analizare a aportului concret al fiecărei persoane din rețea, a posibilităților și calităților de informare, măsura în care este verificată și modul în care s-a acționat în educarea, instruirea și dirijarea fiecăreia.

Totodată a avut loc analiza problemelor esențiale din munca cu rețeaua, scoțându-se în evidență unele neajunsuri, cum ar fi **neplanificarea și neefectuarea întîlnirilor lunare, lipsa — la unii ofițeri — a unei pregătiri multilaterale pentru întîlniri, calitatea necorespunzătoare a unor materiale informative, nu întotdeauna pe profilul muncii Ministerului de Interne ca și lipsa unor informații din anumite ramuri ale industriei, despre starea de spirit, poziția unor suspecti pe linie de securitate ori a altor persoane aflate în atenție etc.**

Controlul și îndrumarea concretă a subordonaților precum și participarea șefilor la un număr mare de întîlniri au avut drept efect îmbunătățirea procesului de instruire, educare și dirijare a persoanelor ce colaborează cu organele noastre. **Accent deosebit în activitatea ce a urmat după controale s-a pus pe activitatea de planificare a întîlnirilor, pregătirea ofițerilor pentru întîlniri și analiza informațiilor.** În instruirea și dirijarea rețelei pe lângă persoanele din baza de lucru s-a scos în evidență atît necesitatea stabilirii atitudinii celor în cauză față de orînduirea noastră de stat, a cunoașterii mobilului unor fapte ce se rețin în cazul acestora, cît și influențarea lor pozitivă.

Creșterea cantitativă a rețelei informative a impus o preocupare permanentă pentru perfecționarea și diversificarea sistemelor de legătură cu aceasta, **prin crearea de noi rezidențe și case de întîlniri.** În acest semestru a crescut numărul rezidențelor în special din rîndul informatorilor și colaboratorilor verificați și cu experiență în munca informativă, cît și din rîndul rezerviștilor, cărora li s-au predat în legătură un număr însemnat de surse. Considerăm totuși că ritmul recrutărilor de rezidenți nu este la nivelul cerințelor. Avînd în vedere ordinele în acest sens vom manifesta în continuare preocupare în această direcție.

În scopul perfecționării muncii cu rețeaua informativă, a găsirii de noi forme de legătură cu aceasta spre a mări operativitatea ajungerii informațiilor la organele noastre, după convocarea de învățămînt cu șefii serviciilor de contrainformații în sectoarele economice din luna mai a.c., s-a acționat pentru crearea legăturii impersonale cu o parte din rețeaua care se pretează din obiective economice.

Informațiile obținute de la rețea în această perioadă reflectă o îmbunătățire a activității de profil. S-au primit un număr mai mare de informații despre stări de pericol, din care o parte au fost sesizate or-

ganelor P.S.I. În baza lor s-au efectuat cu sprijinul organelor locale de partid, conducerile întreprinderilor și Direcția a II-a un număr de 44 preveniri de explozii, avarii, incendii, stări de spirit negative, ce puteau genera fapte infracționale ori alte nereguli. Menționăm în acest sens prevenirile de avarii și explozii de la compresoarele stației de aer comprimat și stația SMA gaz metan, cea de pericol de incendiu de la tablourile de comandă ale fabricilor de amoniac și acid sulfuric de la Combinatul de îngreșăminte chimice — Bacău ; prevenirile efectuate la Combinatul de celuloză și hîrtie „Letea“ Bacău ; pericolele de avarii și explozii la compresiunea de aer pentru comenzi automate de la Fabrica de drojdie și de la podurile rulante ce funcționau cu defecțiuni grave ; prevenirea stării de pericol deosebite de la Instalația „Monomer“ a Uzinei chimice-Borzești, care funcționa cu cablurile de forță și iluminat în condiții ce creau premise pentru explozie ; cele referitoare la stocurile supranormative și aprovizionarea nerațională cu materii prime în valoare de 17 milioane lei la Întreprinderea de postav — Buhuși ; prevenirea unor stări de spirit negativ ce puteau degenera în fapte de la Fabrica de confecții, Trustul de construcții și Întreprinderea de rețele electrice — Bacău.

În cadrul supravegherii informative s-au obținut mai multe informații despre persoanele din cartoteca general documentară ; au fost cuprinse în evidență dosarele de obiectiv (anexa 5) și puse în verificare mai multe persoane și fapte suspecte de sabotaj, relații suspecte cu cetățeni străini, cunoscute cu atitudine ostilă față de orînduirea noastră de stat, în scopul clarificării lor potrivit ordinelor.

Informațiile obținute de la rețea au fost exploatare într-un număr sporit de informări către organele de partid locale și rapoarte la Direcția a II-a, precum și într-un mare număr de informații care au fost predate organelor de miliție, prin care au fost sesizate aspecte negative din economie, sustrageri din avutul obștesc, operațiuni ilegale cu aur și valută etc.

În această perioadă s-au deschis, în cazurile care impuneau, dosare de urmărire informativă pentru clarificarea unor suspiciuni de sabotaj, culegere și transmitere de informații, evaziune, conduită necorespunzătoare la locul de muncă și manifestări ostile ; au fost avertizate și amendate unele persoane, iar în cooperare cu Serviciul III s-a obținut o documentație tehnică de valoare.

În activitatea de prevenire se înscriu și controalele de fond pe linia apărării secretului de stat și a relațiilor cu cetățenii străini, controale nepoinate în locurile unde se concentrează secrete de stat și în punctele și sectoarele vulnerabile, precum și acțiunile de pregătire contrainformativă individuală și de grup și adunările organizate cu oamenii muncii pentru reperlucrarea unor acte normative și pregătirea antiinfracțională, cînd s-au pus în valoare mai bine unele date obținute de la rețea.

În scopul înlăturării neajunsurilor din munca cu rețeaua informativă, pe linie de contrainformații în setoarele economice s-au luat măsuri de aplicare a ordinelor date de conducerea ministerului la recenta convocare cu șefii de securitate și sîntem preocupați de perfecționarea continuă a acestui principal mijloc al muncii de securitate.

Locotenent-colonel Constantin ȘERBAN

EDUCAREA ȘI VERIFICAREA REȚELEI INFORMATIVE DE CONTRASPIONAJ*

Educarea

Munca cu rețeaua informativă în complexitatea ei cuprinde și educarea acesteia, în scopul dezvoltării dragostei față de patrie și partid, formării și dezvoltării calităților și atașamentului pentru munca de securitate, precum și al contracarării influenței negative pe care o pot exercita cadrele și agenții serviciilor de spionaj străine și în general mediul străinilor, cu care vin în contact informatorii, colaboratorii, rezidenții sau gazdele caselor de întâlniri. Educarea se face cu răbdare și tact, pe baza cunoașterii trăsăturilor pozitive și negative ale fiecăruia. Ea are loc permanent, începând încă din procesul recrutării și continuând pe toată durata colaborării cu organele de securitate. Ofițerii trebuie să folosească fiecare întâlnire pentru a exercita influență pozitivă asupra persoanelor din rețeaua informativă cu care țin legătura. Aceasta se impune cu atât mai mult cu cât sursele sînt folosite în anumite medii nocive, din punctul de vedere al ideologiei noastre, al principiilor eticii și echității socialiste. Informatorul sau colaboratorul nostru stă un timp limitat la întâlnire cu ofițerul de securitate, dar același informator sau colaborator, mare parte din restul timpului îl petrece în alt mediu, sub alte influențe. Iată

de ce este necesară, importantă și grea munca de educare. Această activitate trebuie să decurgă sistematic, organizat. În procesul muncii cu rețeaua informativă să se dea atenție tendințelor de superficialitate, de exagerare, eventualelor trăsături negative de caracter, să se dezvolte spiritul de răspundere și obiectivitate în prezentarea informațiilor — toate acestea raportate la personalitatea fiecărui informator, colaborator sau rezident. În cadrul discuțiilor pe marginea informațiilor furnizate, ofițerii se vor edifica dacă răspunsurile sau replicile și explicațiile date de sursele informative **suspecților de spionaj-trădare sau altor străini** au fost în concordanță cu principiile politicii noastre de partid și de stat. Din cazul informatoarei „Tureanu Livia“ rezultă pe deplin lipsa de preocupare pentru educarea ei politică și profesională. Fostă funcționară la o întreprindere și informatoare a securității, folosită intens în rindul unor comercianți și specialiști occidentali suspecți, treptat s-a lăsat antrenată în activități ilicite, scăzîndu-i vizibil aportul și obiectivitatea în semnalarea și aprecierea unor fapte. Unul dintre suspecți i-a solicitat lui „Tureanu Livia“, informații secrete din obiectivul în care lucra, fapt necomunicat ofițerului de legătură. Respectiva a fost arestată și condamnată pentru activități ilicite. După ispășirea pedepsei priva-

* Vezi și consultația „Instruirea și dirijarea rețelei informative de contra-spionaj“, în „Securitatea“ nr. 3/1977, pag. 63 și urm.

tive de libertate, „Tureanu Livia“ s-a prezentat la organele securității, solicitând să fie folosită pentru a-și dovedi loialitatea precizând că a tras învățămintele corespunderă din cele întâmplate. Ce arată acest caz? Că nu s-a depus la vremea respectivă suficientă muncă de educare, instruire și verificare a informatoarei.

Informatoarea „Corina“, recrutată în 1975 pe când lucra la o reprezentanță diplomatică, a fost folosită cu rezultate bune în prima parte a colaborării pe lângă un cadru al unui serviciu de spionaj. La un moment dat urmăritul îi acordă pe lângă salariul oficial o indemnizație lunară suplimentară de 1.000 lei, iar după un anumit timp și unele daruri, aduse din străinătate. La început „Corina“ a furnizat informații obiective despre cel suspectat. Ulterior a căutat să-l prezinte într-o lumină favorabilă. În septembrie anul trecut „Corina“ a fost solicitată să relateze unele aspecte concrete din activitatea acestuia și a principalelor legături. Răspunzând că nu cunoaște astfel de cazuri a negat și faptul că este retribuită suplimentar. În schimb, la scurt timp, a atenționat pe una dintre legăturile suspecte ale principalului urmărit, îngreunând documentarea activității infracționale a acestora, situându-se pe o poziție total favorabilă suspectilor.

Pentru a putea interveni eficient în educarea persoanelor din rețea, trebuie ca în discuțiile cu acestea să se stabilească anturajul în care își petrec timpul. În procesul educării este necesar să se urmărească contracararea oricăror influențe negative, să se insiste pe cultivarea perseverenței în aflarea adevărului, aplicarea și respectarea fermă a principiilor și normelor eticii și echi-

tății socialiste, intransigenței față de cei care încalcă legea și cultivarea respectului față de lege.

Iată un exemplu. În luna iunie 1976 a fost recrutată informatoarea „Alexandra“, funcționară la o bibliotecă străină din București, unde se realizează unele întâlniri între cadre ale spionajului și cetățeni români în studiul acestora sau chiar cu activitate efectivă. Descendentă dintr-o familie mic-burgheză, absolventă a Facultății de filologie, când a fost pusă în situația de a semna organelor securității aspecte de interes operativ, „Alexandra“ a rămas tributară mentalității și educației primite în familie. Sesiizând cauza rezervelor sale, ofițerul a acționat timp de mai multe luni în sensul de a o determina să înțeleagă utilitatea socială a colaborării, să vadă în organele de securitate un apărător al liniștei și valorilor țării. Acționându-se asupra sa cu calm, răbdare și perseverență, „Alexandra“ s-a atașat de organele de securitate și s-a angajat în rezolvarea sarcinilor ce i s-au trasat. În prezent, furnizează informații valoroase, are inițiativă, se orientează bine, acționează cu obiectivitate și discernământ, a devenit indispensabilă locului de muncă.

O cale eficientă de educare a rețelei este recompensarea morală și materială. Stimularea prin acordarea unor sume de bani sau obiecte persoanelor din rețeaua informativă exercită un rol educativ numai dacă este urmarea firească a unei activități rodnice, în funcție de valoarea informațiilor furnizate și de aportul adus la realizarea sarcinilor muncii informative, la prevenirea acțiunilor ostile. Pentru a alege forma, modalitatea de stimulare a persoanelor din rețea, trebuie să se aibă în vedere

situația și particularitățile fiecărui informator, colaborator, rezident sau gazdă casă de întâlniri.

Un rol deosebit în educarea rețelei îl are pregătirea, competența, comportarea, conduita ofițerului (ținuta, maniera lui de lucru și altele). Să nu se confunde problemele de muncă cu interesele personale. În munca cu rețeaua informativă trebuie să se stabilească relații bazate pe respect reciproc, politețe, exigență, cinste, punctualitate și perseverență în realizarea sarcinilor.

Verificarea

Verificarea rețelei informative ocupă un loc important în cadrul complexității muncii cu informatorii, colaboratorii, rezidenții și gazdele caselor de întâlniri. Ordinul în materie prevede că verificarea rețelei informative este o obligație care începe odată cu studierea candidaților la recrutare și continuă pe tot parcursul colaborării, folosindu-se, după caz, întreaga gamă de mijloace și metode ale muncii de securitate. Ordinul obligă ca în rețeaua informativă să fie introduse și folosite numai persoane devotate, capabile și cu posibilități să rezolve îndeosebi sarcinile pe profil și care prin întreaga lor activitate să constituie exemple bune în comportare și un dezvoltat simț de obiectivitate. Cu toate acestea în rețeaua informativă au fost introduse uneori și persoane certate cu legea, de moralitate îndoielnică sau care, la adăpostul relației de „colaborare“ cu securitatea, au încercat — și uneori au reușit — să-și rezolve interese personale și meschine. Aceste constatări confirmă că verificarea rețelei informative este o necesitate ce decurge din însăși caracterul muncii și sarcinilor care trebuie rezolvate

în legătură cu probleme ce interesează securitatea statului.

O verificare corespunzătoare a rețelei informative oferă garanția sincerității surselor folosite și în același timp deplină conspirativitate a misiunilor la care concură.

Verificarea nu înseamnă o activitate de campanie numai când au apărut probleme sau când este așteptat controlul ci una care se desfășoară în timp, continuu, în procesul muncii concrete, gradat și diversificat, prin mijloace cele mai eficace, în raport de stadiul în care se află la un moment dat acțiunea în care sursa este folosită. Rezultatele verificării trebuie folosite cu toată grija pentru a nu da de bănuț și nici a-i desconfira sursei că este verificată sau că este privită cu neîncredere.

Modalitățile de verificare sînt variate. Practica demonstrează că cel mai bun și mai economic mijloc de verificare este obținerea de informații de valoare care să se confirme în procesul muncii informativ-operative.

Apreciem ca o verificare corespunzătoare cea inițiată în cazul informatorului „Radovici“. Din semnalarea lui rezulta că un agent al unui serviciu de spionaj reușea să obțină informații cu caracter secret prin intermediul inginerului român „Tudoran“ și că transmiterea acestor informații se efectua în taxiuri sau în autoturismul personal. Pentru verificarea informației și a informatorului s-a recurs la dotarea tehnică a unui getax, al cărui șofer era de fapt ofițer, care s-a oferit la momentul oportun celor urmăriți. Discuțiile dintre cei doi suspecti au confirmat semnalarea informatorului.

Un alt exemplu elocvent este cel al informatorului „Suciu“, din le-

gătura unui compartiment teritorial de contraspionaj, care a semnalat că inginerul electronist „Popescu“, radioamator, confecționează și valorifică, în afara prevederilor Decretului nr. 544/1969, aparatură de emisie-recepție. „Popescu“ era semnalat, totodată, cu relații în rîndul unor cetățeni străini suspecți (a fost la specializare în străinătate și în prezent are acces la date secrete). După o lună, sursa „D.I.“ din legătura altui inspectorat județean al Ministerului de Interne a furnizat un material care a confirmat suspiciunile existente asupra lui „Popescu“. De asemenea, verificările ulterioare în teren continuă să confirme informațiile furnizate de cele două surse, care nu se cunosc între ele, iar informațiile lor sînt urmare a relațiilor acestora cu suspectul. Este un exemplu de verificare a informatorilor prin verificarea informației primare și de perspectiva oferită pentru elucidarea cazului prin folosirea în continuare a ambilor informatori.

Dosarele și cazurile lucrate oferă posibilități nelimitate dacă se lucrează cu răspundere și în spiritul ordinelor, atît de a verifica rețeaua cît și de a forma deprinderi practice necesare unui ofițer de contraspionaj: curaj, inventivitate, competență profesională, spirit ofensiv.

Iată un exemplu. În urmărirea unor cadre de spionaj care își desfășurau activitatea sub acoperire diplomatică, a fost folosit informatorul „Petrică“. La una din întîlniri, „Petrică“ ne-a informat că unul dintre diplomați, cu ocazia ultimei lor întîlniri, i-a propus să lucreze informativ, indicîndu-i ce anume informații îl interesează, căile de obținere a acestora, modalitatea justificării vizitelor la ambasadă (merge să se intereseze de formalitățile necesare repatrierii sale și a familiei)

„Petrică“ a mai semnalat că la propunerea lui de a se întîlni în oraș pentru a-i preda „informațiile“, diplomatul a refuzat orice contact în afara reprezentanței. Față de semnalarea prezentă se impunea inițierea unei combinații care să permită verificarea sincerității informatorului, dezinformarea spionajului străin, precum și prevenirea activității ostile a diplomatului în cauză și documentarea ei.

Analizîndu-se situația din obiectivul respectiv s-a stabilit că asemenea întîlniri aveau loc, de regulă, în diferite birouri și pe culoare, fiind astfel exclusă posibilitatea înregistrării discuțiilor care urmau să aibă loc între „Petrică“ și cadrul de spionaj. În această situație s-a hotărît și realizat pregătirea unor „informații“ care urmau a fi predate diplomatului și instruirea lui „Petrică“ asupra modului cum trebuie să-i explice din ce surse provin, cum le-a obținut și părerea lui asupra veridicității acestora; procurarea unor publicații ce fuseseră cerute de diplomat. Pînă la întîlnirea următoare cu diplomatul, asupra lui „Petrică“ s-au inițiat măsuri informativ-operative, inclusiv filajul, pentru a stabili comportarea acestuia. În ziua cînd „Petrică“, care locuia în provincie, urma să viziteze ambasada pentru a preda „informațiile“, a fost așteptat la gară de ofițerul de legătură și condus la o casă de lucru. Aici i s-au înmînat materialul „informativ“ și o servietă conținînd publicațiile cerute de diplomat. Informatorul a fost instruit concret asupra problemelor care urmau să fie discutate cu diplomatul, ordinea de abordare, precum și modul cum să procedeze pentru a cîștiga încrederea obiectivului.

S-a stabilit ca, după vizita la diplomat, „Petrică“ să se întîlnească

cu ofițerul, pentru a-l informa asupra modului cum a decurs întrevederea. Din momentul plecării de la casa de întâlniri, s-a reluat filajul lui „Petrică“ și s-au întreprins alte activități de control asupra sa. Totodată, prin posibilitățile informative existente în obiectiv s-au luat măsuri de identificare a tuturor persoanelor care au vizitat în acea zi pe diplomatul respectiv, locul și durata discuțiilor, în scopul verificării și pe această cale a sincerității lui „Petrică“. Ajungând la diplomat, „Petrică“ i-a înmănat acestuia publicațiile cerute. Apoi i-a prezentat „informațiile“ pregătite anterior de ofițerul de legătură, procedind, în continuare, conform instructajului făcut.

Atît din rapoartele de filaj, cît și din cele relatate de „Petrică“ despre felul cum a decurs vizita sa la ambasadă, comparate cu datele obținute prin alte mijloace, a rezultat că informatorul a relatat corect aspectele privind vizita sa și discuțiile cu diplomatul. Aceasta a permis formularea concluziei că „Petrică“ este sincer în relațiile de colaborare cu organele noastre.

Într-o acțiune deosebit de importantă era urmărit cetățeanul român „Olteanu“ pentru trădare prin transmitere de date secrete unui serviciu de spionaj. Pe lîngă „Olteanu“ era dirijat informatorul „Vasilescu“, care era angajat într-un institut de cercetare, în provincie, subordonat institutului unde lucra „Olteanu“. „Vasilescu“ era în foarte bune relații cu „Olteanu“, se

cunoșteau de mult timp și împreună au făcut deplasări în străinătate. Pentru a verifica cum se comportă „Vasilescu“ în relațiile cu obiectivul, cum își îndeplinește sarcinile pe care i le încredințează organele noastre și, totodată, a stabili dacă „Olteanu“ este interesat în culegerea de date secrete, s-a întreprins următoarea combinație: Printr-o unitate centrală s-a procurat un „document“ de la Marele Stat Major al armatei, care era adresat institutului din provincie — personal lui „Vasilescu“ — în care i se cerea concursul pentru întreprinderea unor studii în regiune, în vederea luării unor măsuri în caz de necesitate. I s-a dat acest document lui

„Vasilescu“ care a fost instruit să spună că a fost chemat la Marea unitate din localitate, unde i s-au dat explicații cerîndu-i-se totodată să nu vorbească cu nimeni despre primirea documentului respectiv. La indicația noastră, „Vasilescu“ i-a telefonat lui „Olteanu“, comunicîndu-i că urmează să vină la București într-o problemă de familie și ar dori să-l vadă. În timpul șederii în Capitală, „Vasilescu“ a fost cazat la hotel, într-o cameră cu posibilități de control. L-a căutat apoi pe „Olteanu“, stabilind o întîlnire. Sub pretextul că dorește să-i arate o carte interesantă în posesia căreia a intrat, informatorul l-a invitat pe „Olteanu“ în cameră. Aici au discutat despre munca lor, după care „Vasilescu“ i-a „confiat“ că a fost chemat la Marea unitate din localitate și i s-a cerut să contribuie la

unele studii, arătînd și documentul primit. El i-a cerut părerea lui „Olteanu“, ca buni prieteni, dacă este bine să dea curs cererii sau nu.

„Olteanu“ l-a sfătuit să sprijine cererea armatei, fiind o datorie patriotică afirmînd că și el ar proceda la fel.

Comparîndu-se datele furnizate de „Vasilescu“ după întîlnirea cu „Olteanu“ cu cele reeșite din celelalte mijloace, a rezultat că informatorul s-a comportat conform instructajului, că este sincer și poate fi folosit în continuare în acțiunea dusă asupra lui „Olteanu“ și infiltrat pe lingă diplomatul cu care acesta avea legături.

Problema verificării rețelei informative nu constituie însă întotdeauna o preocupare permanentă și de bază a întregului aparat de contra-spionaj.

Consecințele acestei stări negative sînt uneori imprevizibile.

Folosirea unui informator neverificat poate să ne creeze grave prejudicii. De exemplu, se urmărea prin acțiune informativă „Marin“, agent al unui serviciu de spionaj, cunoscut că are legături și cu unele organizații teroriste. Din filaj și alte măsuri speciale se stabilise că „Marin“ are legături suspecte cu mai mulți cetățeni români cu care se întîlnea într-o localitate turistică, unde închiriasă o vilă.

Pentru supravegherea lui și a legăturilor sale, a fost studiat și recrutat cetățeanul român „Costică“, îngrijitor la vila respectivă. Acesta, după atragerea la colaborare, fără o altă verificare, a fost instruit să urmărească comportarea și legăturile obiectivului. La scurt timp, „Marin“ a avertizat legăturile sale că nu se mai pot întîlni acolo, deoarece a aflat de la „Costică“ că securitatea se in-

teresază de vilă și că săptămînal îl contactează doi ofițeri de la securitate, care îl întrebă ce persoane vin la vilă, cine sînt și cu ce se ocupă etc. Trădarea sursei „Costică“ a dus la punerea în gardă a obiectivului și a legăturilor lui, îngreunînd procesul de documentare și finalizare a acțiunii.

Tot atît de gravă este și situația în care, deși în procesul verificării rezultă unele aspecte de nesinceritate, desconspirări, ezitări sau refuz de colaborare, înclinații spre comiterea unor infracțiuni (uneori la adăpostul colaborării cu organele de securitate) nu se întreprind măsuri hotărîte pentru clarificarea completă și definitivă a acestor stări de lucruri. Orice manifestare de indisciplină, de liberalism, de nerespectare întocmai a ordinelor în legătură cu verificarea rețelei este în același timp și un fel de complicitate și tănuire a unor fapte reprobabile.

★

Am prezentat cîteva exemple pozitive și negative privind educarea și verificarea rețelei informative de contraspionaj. Fără a avea pretenția de a fi epuizat toate aspectele privind educarea și verificarea rețelei informative — principalul mijloc în munca de securitate în prevenirea, contracararea și combaterea acțiunilor de spionaj-trădare — ne exprimăm convingerea că implicațiile și răspunderile acestei munci vor mobiliza factorii responsabili la remedierea lipsurilor și ridicarea calității muncii cu rețeaua informativă de contraspionaj la nivelul celor mai înalte exigențe.

Colonel Aristotel STAMATOIU
Maior Sorin-Ioan BOLDEA

Organizarea și desfășurarea muncii de securitate pentru prevenirea, descoperirea și lichidarea activității infracționale dusă de unii comercianți străini în R. S. România

Unul din cele mai importante fenomene ale ultimelor decenii este dezvoltarea fără precedent a relațiilor comerciale internaționale, ritmul de creștere al comerțului mondial înregistrând cote superioare celui de dezvoltare a economiilor naționale. Desigur este vorba de o realitate contradictorie : paralel cu această dezvoltare se înregistrează și tendințe contrare, oglindite în unele măsuri restricționiste, discriminatorii, care reflectă interesele unor state sau grupări economice.

Ca urmare a sporirii gradului de complexitate a economiilor naționale, practic nici o țară, mare sau mică, nu mai poate produce — sau nu poate produce în mod rentabil — tot ceea ce îi este necesar. Într-o măsură mai mare sau mai mică, fiecare țară este dependentă de importurile de materii prime sau de tehnologii de vîrf.

Comerțul internațional este o cale de valorificare în condiții de eficiență sporită a unei părți din producția națională. Totodată, nu trebuie ignorat faptul că nerespectarea anumitor reguli stricte de comerț poate determina pierderea unei părți din avuția națională care, odată transferată în exterior, devine irecuperabilă. Tocmai de aceea nu este întâmplătoare atenția deosebită pe care firmele, concernele și alți factori din domeniul comerțului internațional o acordă organizării și desfășurării acestei activități. Din același motiv, organisme guvernamentale — inclusiv ale țărilor cu „economie de piață“ — își asumă un rol tot mai activ în dirijarea acesteia. De reținut și faptul că pe lângă ministere și departamente cu atribuții organizatorice, un rol tot mai însemnat îl ocupă organele de informații.

În contextul creșterii rolului serviciilor de spionaj pe plan mondial, al reorientării și reorganizării unora dintre ele, se remarcă, între altele, sarcinile tot mai sporite pe care acestea le primesc cu privire la obținerea de informații economice și comerciale. Paralel, s-au creat tot felul de or-

ganisme de informații ale unor firme sau conerne, încadrate cu foști polițiști, ofițeri de informații sau contraspionaj, care acționează după criteriile profesionale în studierea, abordarea și folosirea diferitelor persoane în această activitate. Disponind de fonduri mari și avînd o arie mai restrînsă de probleme, acestea pot fi mai bine direcționate și sînt mai agresive chiar decît unele servicii de informații guvernamentale, prezentînd „avantajul“ că în caz de eșec nu implică direct autoritățile statale.

În ultimul timp, în Occident și-au extins mult activitatea „agențiile particulare“ specializate exclusiv în obținerea și comercializarea informațiilor. Aceste agenții lucrează pe criteriul rentabilității, au cifră de afaceri, execută „comenzi“, poartă tratative privind prețul unei acțiuni sau informații etc. Ca urmare, s-a creat o adevărată piață a secretelor, devenite o marfă ca oricare alta și al cărei preț oscilează după principiul cererii și ofertei. Nu trebuie ignorat nici comerciantul individual, care acționează pe cont propriu, caută informații privind un contract sau dintr-un domeniu interesînd firma sa și a cărui activitate poate produce în afaceri concrete daune comparabile cu cele create prin acțiunile unui serviciu specializat de informații. Desigur, aceste activități se întrepătrund de multe ori, astfel încît un cadru de spionaj poate apare sub acoperirea de comerciant, un om de afaceri poate fi recrutat ca agent al unui asemenea serviciu de informații și folosit pentru îndeplinirea altor misiuni etc.

Elementul comun — și care ne interesează — constă însă în faptul că toți aceștia caută informații pe care să le folosească împotriva noastră, desfășurînd în acest sens acțiuni de corupere sau folosind alte mijloace și procedee. Interesul tot mai accentuat în ultima perioadă pentru informații economico-comerciale se explică prin următoarele elemente: acest gen de informații reprezintă expresia cea mai directă a intereselor de stat sau ale unor conerne, firme etc.; obținerea și exploatarea unor astfel de informații pot asigura un cîștig rapid sau — în cazul datelor tehnice — pot scuti luni sau ani de muncă de cercetare; în condițiile dinamismului relațiilor comerciale internaționale și ale accelerării progresului tehnic, nevoia de astfel de informații este din ce în ce mai mare, întrucît în raport cu perioadele anterioare acestea își pierd valoarea într-un timp mai scurt; în anumite circumstanțe, aceste informații pot fi folosite pentru subminarea economiei naționale a unei țări, pentru determinarea ori influențarea atitudinii unor factori de decizie sau obținerea unor concesi.

Desigur, unul din elementele strict necesare relației dintre partenerii de afaceri este existența unui minim de informații reciproce. Acest minim se poate obține prin activitatea de prospectare a pieții și alte procedee legale. Informațiile care circulă pe aceste canale sînt ne-secrete, nu lezează interesele partenerilor și, de cele mai multe ori, sînt puse la dispoziție chiar de către aceștia prin cataloage, prospecte sau alte mijloace. Realitatea relațiilor cu firmele occidentale (sau dintre acestea) a demonstrat însă o tendință tot mai accentuată spre activități de obținere de informații secrete privind situația partenerului în vederea subminării poziției acestuia și obținerii de avantaje neloiale.

După cum se cunoaște, România promovează o politică de colaborare economică cu toate statele lumii, dezvoltând relații pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi, avantajului reciproc și altor principii care își găsesc o aplicare tot mai largă în viața internațională și pe care țara noastră le promovează cu consecvență.

Dar, întrucât într-o relație de comerț internațional fiecare dintre parteneri își are influența sa, reprezentanții întreprinderilor de comerț exterior care poartă tratative cu comercianți occidentali, în țară sau în străinătate, s-au văzut confrunțați cu practici și metode din arsenalul acestora. Asupra unora s-a acționat direct, cerându-li-se informații în schimbul unor sume în valută sau altor avantaje. În alte cazuri, încercarea de corupere a fost precedată de un șir de atenții, invitații în străinătate, suportarea unor cheltuieli în exterior ori angrenarea în afaceri ilicite, acționându-se doar când cetățeanul român era deja compromis ori devenise atât de obligat în fața reprezentanților firmei, încât i-ar fi fost greu să refuze „contraserviciul“ cerut. Au fost și situații când reprezentanții străini i-au studiat pe unii cetățeni români ani de-a rândul, urmărindu-se slăbiciunile și defectele și acționând asupra lor după ce aceștia au ajuns în funcții importante, din care puteau favoriza firmele respective.

Marea majoritate a cetățenilor români asupra cărora s-a acționat în vederea coruperii au reacționat cu demnitate, respingând încercările străinilor și informând organele competente, chiar dacă unii făcuseră și unele greșeli. Cu toate acestea, s-au înregistrat și cazuri când elemente lipsite de patriotism și de simțul elementar al datoriei și al demnității s-au angrenat în acțiuni ostile, acceptând să le furnizeze informații sau să-i favorizeze în alt mod pe comercianții străini prin procedee ca : nesolicitarea de oferte de la concurenții firmei favorizate ori determinarea acestora să se retragă din competiție ; întocmirea unor referate neobiective în care erau prezentate cu preponderență avantajele mărfurilor firmei preferate și dezavantajele produselor concurenței ; determinarea beneficiarilor să opteze pentru anumite mărfuri ; falsificarea rezultatelor unor probe, falsuri sau substituirii de documente ; dezinformarea forurilor superioare în vederea obținerii aprobărilor pentru exportarea unor mărfuri sub cursul de revenire stabilit sau pentru acordarea exclusivității pe anumite piețe ; încheierea de contracte cu firme necunoscute ori cunoscute ca falimentare ; acceptarea unor modalități de plată dezavantajoase ; livrări de marfă de proastă calitate sau nerespectarea altor clauze contractuale care atrag reclamații, penalizări etc.

Toate acestea au adus sau puteau aduce importante prejudicii economiei naționale. În vederea prevenirii acestor fenomene și înlăturării cauzelor care le pot genera, pe lângă măsurile de ordin legislativ și organizatoric luate de statul român, un important rol în această direcție îl are activitatea organelor de securitate.

Munca de securitate în domeniul relațiilor de comerț exterior — principalul obiect al U.M. 0625/C.P. — se desfășoară conform hotărârilor de partid, legilor în vigoare și ordinelor conducerii Ministerului de Interne. Acționând în spiritul acestor documente care pun în fața organelor

noastre cu prioritate sarcina de a preveni scurgerea de informații din acest sector și orice alte fapte de natură să producă prejudicii economiei naționale — este necesar să avem în vedere unele elemente specifice ale activității de securitate în acest domeniu, astfel :

1. Organizarea muncii în obiectivele de comerț exterior, precum și în problema comerțianți străini, în locuri și medii frecventate de aceștia și de legăturile lor.

Practica muncii de securitate a arătat că pînă nu de mult la unii ofițeri exista tendința de a se concentra aproape exclusiv asupra obiectivelor de comerț exterior. Pe lîngă unele efecte pozitive — stăpînirea situației din obiective și asigurarea ordinii privind modul de lucru cu străinii și cu documentele secrete — această orientare a avut și repercursiuni negative, principala fiind necontrolarea activității străinilor în afara obiectivelor. Ca urmare, au existat situații cînd discuțiile la întreprinderea de comerț exterior au decurs cu respectarea tuturor regulilor, însă după terminarea programului unul din participanții români s-a întilnit neofical cu comerciantul străin și i-a transmis informații, dar faptul a ajuns uneori la cunoștința organelor de securitate cînd măsurile de prevenire erau dificil sau imposibil de luat.

Se impune ca organele de securitate să continue măsurile în vederea asigurării urmării comercianților străini care vin pe raza de responsabilitate, atît în cadrul obiectivelor cît și în afara acestora, activitate la care trebuie angrenată, pe lîngă rețeaua compartimentelor C.P., cea a serviciilor III și, în funcție de necesități, și a altor organe.

Desfășurarea unei astfel de activități sistematice conferă organelor de securitate posibilități să asigure :

— cunoașterea cît mai completă a activității comercianților străini și a legăturilor lor de interes operativ ;

— obținerea de informații de primă sesizare privind acțiunile acestora în toate sectoarele, locurile și mediile cu care vin în contact, clarificarea mai operativă a suspiciunilor care apar pe acest profil de muncă ;

— depistarea în faza incipientă a persoanelor pretabile la a se angrena în activități de transmitere de informații sau favorizare în alt mod a comercianților străini, a cetățenilor români aflați în atenția acestora și luarea de măsuri preventive, în funcție de situații ;

— obținerea de date de studiu privind pe comercianții străini, ce pot sta la baza unor măsuri ofensive ulterioare.

O activitate foarte complexă trebuie să se desfășoare cu ocazia tîrgurilor și expozițiilor internaționale organizate în țara noastră, care concentrează la un loc comercianți străini, personal din întreprinderile de comerț exterior și reprezentanți ai beneficiarilor sau furnizorilor. În vederea rezolvării problemelor de securitate ce apar la astfel de manifestări internaționale se îmbină elemente ale muncii pe obiectiv cu munca în locuri și medii, fiind necesară conlucrarea cu mai multe organe ale Ministerului de Interne, inclusiv miliția și subunități cu sarcini antiteroriste.

2. Crearea unei rețele capabile să rezolve sarcinile complexe care se pun în acest sector de activitate.

Pentru realizarea acestui scop, trebuie să avem în vedere ca rețeaua informativă :

— să fie dispusă în locurile unde comercianții străini caută informații, respectiv în obiective de comerț exterior, în mediile și anturajele frecventate de aceștia ;

— să cunoască bine legislația și modul cum trebuie să se încheie afacerile, pentru a putea să sesizeze încălcările ce se comit, să interpreteze exact, anumite acțiuni ale unor persoane aflate în atenția organelor de securitate, să prevadă consecințele unei anumite clauze. De asemenea, nu trebuie ignorat faptul că uneori s-au produs ori se puteau produce pagube nu din cauza unor prevederi contractuale, ci din lipsa acestora (de exemplu, cele privitoare la asigurarea, arbitrajul, modificarea cursului monedei în care se face plata etc.) ;

— să fie foarte atașată și cinstită, pentru a rezista încercărilor de corupere desfășurate de unii comercianți străini. Un rol însemnat în acest sens îl are educarea persoanelor din rețea pentru a contracara nu numai influența ideologică pe care o exercită străinii asupra lor, ci și tentațiile la care le supun aceștia. Practica a dovedit că uneori comercianții străini, pentru a atrage o persoană, oferă cadouri de valori impresionante sau mari sume de bani, ceea ce poate pune în dificultate chiar și persoane din rețea. Acestea trebuie educate în spiritul patriotismului și demnității și determinate să înțeleagă că asemenea practici conțin un pericol potențial, că nici un străin — cu atât mai puțin un comerciant — nu face astfel de cadouri, de fapt un fel de „investiții“, fără ca, mai devreme sau mai târziu să nu solicite contraservicii. Desigur, sînt situații cînd, în vederea rezolvării unor sarcini, rețeaua poate fi instruită să accepte cadouri și să dea „informații“ sub controlul nostru, însă acestea se crează în evoluția unor cazuri concrete, în general fiind recomandabil ca rețeaua să respingă cadourile, între altele și pentru a nu lăsa străinilor impresia că personalul român este coruptibil ;

— să se bucure de încredere din partea celor urmăriți. Este însă o mare greșeală dacă se recurge la soluția ca, pentru cîștigarea încrederii acestora, rețeaua să furnizeze date reale și secrete ;

— să aibă posibilități, prin funcție și poziție, să intervină direct pentru a preveni producerea unor prejudicii, fie prin preluarea conducerii tratativelor, inserarea anumitor clauze în contracte, fie în alt mod.

Practica muncii de securitate a demonstrat eficiența deosebită a rețelei recrutate din rîndul comercianților străini, dar și orientarea spre cetățeni străini de origine română. Acest lucru este explicabil prin avantajele pe care le oferă uneori (facilități de limbă, legături în țară, unele sentimente pe care le păstrează etc.), însă nu trebuie ignorate și alte aspecte cum ar fi : uneori nu sentimentele față de țară, ci interesele îi determină să accepte colaborarea (evident, trebuie analizate circumstanțele în care au părăsit România și alte aspecte) ; au fost cazuri cînd tocmai comercianți din această categorie au prezentat pericol mai mare ;

multe persoane din această categorie se află și în atenția serviciilor de informații străine, ori ca suspecți, ori ca agenți, uneori instruiți să se comporte în așa fel ca să intre în sfera de interes a organelor noastre (ceea ce, evident, nu este exclus nici în cazul străinilor de altă origine).

În ceea ce privește pe alți străini atrași la colaborare practica oferă unele concluzii — fără a fi înțelese ca reguli fără excepții — care au facilitat obținerea de rezultate mai bune, astfel : aceștia acceptă mai ușor fără să fie dirijați pe lângă comercianți de altă naționalitate decât ei (cînd este vorba de concurenți reținerile de a da informații despre comercianți de aceeași naționalitate sînt mai reduse) ; uneori aceștia preferă relații tacite de „prietenie“, chiar dacă știu că au de-a face cu un ofițer de securitate (unii evită relația cu ofițerii de securitate care apar în mod deschis sub această calitate, pentru ca, în eventualitatea că s-ar afla în țara lor despre această legătură să poată „motiva“ că n-ar fi știut despre ce e vorba) ; au existat și situații cînd unii străini au preferat în locul legăturii cu ofițerul de securitate — deschis sau acoperit — intermedierea unei persoane în care aveau încredere (prieteni, femei, rude), acceptînd însă să furnizeze informații deși știau că acestea ajung „la poliție“.

În ceea ce privește munca cu rețeaua — fie că este vorba de români sau străini — se impune o verificare permanentă, măsură necesară atît pentru a ne asigura de loialitatea ei cît și pentru a o feri de greseli care ar putea duce la desconspirări sau la alte prejudicii.

3. Aplicarea unor criterii elastice în selecția persoanelor asupra cărora urmează să se întreprindă măsuri de securitate prin forme organizate de evidență.

După cum se cunoaște, activitatea de supraveghere informativă, realizată în baza planului de căutare a informațiilor, se desfășoară în obiective, locuri și medii și în rîndul unor categorii de persoane. Scopul acestei activități fiind obținerea de informații de primă sesizare, ea va tînde să acopere întreaga masă de persoane care prezintă importanță pe diverse profile de muncă, în cazul nostru comercianții străini și legăturile lor de interes operativ. Dar, numărul comercianților străini care ne vizitează țara este de ordinul zecilor de mii și, prin forța lucrurilor, măsurile de supraveghere a acestora vor fi de ordin mai general. Cazurile cărora li se va acorda o atenție mai mare și în care se vor lua măsuri complexe de securitate vor constitui rezultatul unei selecții, pe baza informațiilor obținute în activitatea de supraveghere informativă.

Bineînțeles, în primul rînd vor face obiectul unor măsuri calificate comercianții străini care încearcă să corupă cetățeni români pentru determinarea acestora să le furnizeze informații sau să-i favorizeze în alt mod. De cele mai multe ori însă, informațiile nu apar în forma aceasta. Ca urmare, activitatea de căutare de informații trebuie să aibă în vedere și alte elemente mai puțin precise, dar care pot constitui indicii de natură să orienteze măsurile de securitate în direcția necesară. Astfel, trebuie să stea în atenția noastră comercianții care cultivă prietenii, eventual stabilind relații neoficiale (chiar dacă nu au început să ceară informații) ; introduc în țară cantități de obiecte mult peste necesarul lor (aparate de

radio, de fotografiat, casetofoane etc.) nefolosite ; fac cheltuieli nejustificate de mari în raport cu puterea financiară a firmei sau volumul de afaceri ; manifestă interes pentru informații secrete comerciale sau de altă natură, chiar dacă nu încearcă să corupă cetățeni români pentru obținerea lor ; au legături nejustificate de frecvente sau strînse cu diplomați acreditați în R.S.România sau desfășoară alte activități suspecte. Evident că în atenția organelor de securitate trebuie să stea și comercianți despre care apar date că : nu se pricep la activități de comerț ; nu sînt cunoscuți de alți comercianți care lucrează în același compartiment al firmei ; propun afaceri la care apoi renunță din motive insuficient fondate. Precizăm totuși că asemenea cazuri sînt mai rare, pentru că, în general, un serviciu de informații experimentat crează cadrelor și agenților săi aco-periri solide.

În activitatea de căutare de informații în rîndul comercianților străini și al legăturilor lor este necesar să se acorde atenție sporită unora dintre aceștia, avînd în vedere următoarele aspecte :

— comercianții străini care lucrează la reprezentanțele firmelor lor din România : aceștia prezintă pericol mai mare pentru că își crează relații mai bune și mai stabile cu persoane din comerțul exterior, dintre care unele, treptat, ajung să nu mai manifeste aceeași vigilență față de ei, devin „amici” cu aceștia, vorbindu-le despre probleme profesionale ori se lasă chiar antrenate în activități ilicite ; se deplasează mult, inclusiv la beneficiari sau furnizori, ajungînd uneori să cunoască ori să poată aproxima cu destulă exactitate necesarul nostru de import sau disponibilul la export, stringența unor afaceri etc. ; învață limba română, ceea ce le mărește mult posibilitatea de a face contacte ;

— comercianții străini de origine română : mulți dintre aceștia au lucrat anterior în comerț unde au cunoștințe, prieteni sau foști colegi, ori au deținut chiar funcții importante. Deși sînt străini, uneori s-a remarcat că în relațiile cu aceștia se încalcă mai ușor prevederile Legii nr. 23/1971 sau H.C.M. nr. 18/1972 ;

— reprezentanții români de firme străine : problemele pe care le ridică acești sînt : fiind selecționați de firme din sectoare pe profilul acestora, dețin o serie de informații care prezintă interes pentru străini ; ca cetățeni români își păstrează fără nici o restricție relații cu prieteni, foști subalterni, șefi sau colegi purtători de secrete ; din același motiv, în privința accesului în întreprinderi de comerț exterior, la beneficiari sau furnizori, uneori li se aplică legislația privind modul de stabilire a relațiilor cu străinii, alteleori nu. Într-un caz, o astfel de persoană care deținuse o funcție importantă într-un minister a vizitat o întreprindere beneficiară subordonată acestuia, împreună cu cîțiva comercianți străini, fără a preciza că între timp devenise reprezentant de firmă. Necunoscînd acest lucru, cadrele de conducere i-au raportat „tovarășuului de la minister” ce greutăți au cu produsele firmei, ce probleme mai au, inclusiv cu promovarea și specializarea cadrelor etc. Nici la plecare nu le-a spus interlocutorilor realitatea, existînd indicii că a transmis străinilor informațiile care interesau firma. Este necesar ca organele de securitate să ia măsuri

cu privire la reprezentanții români de firme străine, în vederea prevenirii ca aceștia să intre în posesia unor informații prin care s-ar putea aduce prejudicii economiei naționale.

4. Controlarea prin mijloace ale muncii de securitate a modului cum se inițiază, tratează, încheie și derulează cele mai importante afaceri și a canalelor pe care circulă informații referitoare la acestea.

Una din premisele indispensabile ale eficienței măsurilor de prevenire o constituie cunoașterea în detaliu a principalelor operații de comerț exterior care se desfășoară în obiectivele date în răspundere.

Experiența activității profesionale a dus la concluzia că cel mai eficient procedeu în acest sens este luarea în control prin mijloace ale muncii de securitate a principalelor contracte de comerț exterior. Astfel, sînt luate în control contractele de valori mari sau care prezintă importanță deosebită din alte considerente și, în principal, cu ajutorul rețelei informative se asigură :

— cunoașterea modului cum se respectă prevederile legale privind apărarea secretului de stat și stabilirea relațiilor cu străini și dacă se comit încălcări ale metodologiei de comerț exterior ;

— stabilirea comportării străinilor și a personalului român care participă la tratative, atît în obiectiv cît și în afara acestuia ;

— obținerea de informații necesare părții române în tratative ;

— luarea de măsuri preventive ca : informarea conducerii asupra unor nereguli, recomandarea schimbării unor persoane care se comportă necorespunzător (eventual, înlocuirea cu surse ale organelor noastre) etc.

Printre momentele cele mai importante care preced încheierea contractului de comerț exterior sînt tratativele, din care cauză este necesar să li se acorde o atenție specială. Acest lucru este necesar cu atît mai mult cu cît s-a constatat că :

— la unele ședințe de tratative s-au făcut încercări de corupere (bilețele în care se promiteau sume importante de bani în schimbul acordării contractului) ori s-au transmis informații (verbal ori în scris) ;

— au fost cazuri cînd unele persoane au consemnat fals conținutul discuțiilor cu străinii. De exemplu, un comerciant italian s-a prezentat la tratative anunțînd că firma sa este dispusă să facă o reducere de preț de 70%, însă economistul cu care a discutat a consemnat că acesta ar fi solicitat o ridicare a prețului cu 120%. Dacă nu s-ar fi luat măsuri, acest procedeu ar fi scos firma italiană din competiție și ar fi avut drept urmare cîștigarea contractului de către o altă firmă cu ai cărei reprezentanți economistul stabilise relații neoficiale ;

— unele persoane, prin încălcarea prevederilor legale, fac tot posibilul să rămînă singure cu străinii la tratative, cu care ocazii primesc cadouri, le furnizează date sau le dau sugestii privind tactica în tratative.

Luarea unui contract în control nu trebuie să se limiteze la activitatea dusă în întreprinderea de comerț exterior, ci presupune în diverse

faze legătura și cooperarea cu alte organe de securitate care asigură informativ întreprinderile beneficiare sau furnizoare. De exemplu, într-un caz, un comerciant a obținut de la viitorii beneficiari informații privind urgența importului în discuție și faptul că produsele sale erau preferate. Ca urmare, atitudinea sa la ședințele de tratative care au urmat a devenit mai rigidă, nu a mai acceptat reduceri de preț și alte condiții pe care anterior înclina să le accepte. Deși în ultimul timp asemenea cazuri sînt din ce în ce mai rare, există totuși situații cînd nu se iau toate măsurile ca discuțiile cu beneficiarii și furnizorii să nu ducă la divulgarea unor date pe care aceștia să le poată folosi ulterior în tratative.

5. Necesitatea aplicării unor combinații de dezinformare și a altor măsuri complexe, calificate.

Bineînțeles că nu numai munca în domeniul relațiilor de comerț exterior reclamă acest gen de măsuri, dar există unele elemente care se impun atenției :

— comercianții occidentali (și, în general, cetățenii multor state vestice) au un grad de pregătire contrainformativă ridicat, care cuprinde suficiente elemente profesionale. Ca atare, măsurile simpliste se pot desconfira ori nu dau rezultate ;

— sesizarea unor măsuri de către comercianții străini poate duce, pe lingă unele complicații internaționale, la contramăsuri care — dacă nu este înțeles sensul lor — pot avea efecte negative ;

— unele firme străine iau chiar și măsuri „preventive“ prin care să ne dezinformeze. De exemplu, o firmă străină a încercat să ne „pună la dispoziție“ documente cu date de dezinformare pornind de la premisa că vom căuta astfel de documente dată fiind valoarea mare a contractului.

Rolul principal în aplicarea combinațiilor și măsurilor de dezinformare îl are rețeaua informativă. Aceasta poate să plaseze date de dezinformare sau să le „confirme“ pe cele plasate străinilor în alt mod, să-i determine la acțiuni (ex., luarea legăturii cu centrala firmei prin telex sau telefon) care să ne dea posibilitatea de a intra în posesia unor informații utile, să-i influențeze în favoarea părții române etc. ; rezultate foarte bune se obțin în asemenea cazuri dacă străinii ajung să-i considere „oamenii lor“ pe sursele noastre. Rețeaua cu funcții de conducere poate să dezinformeze un subaltern suspect care participă la tratative, îl poate înlocui sau poate desfășura alte activități necesare aplicării măsurilor de securitate.

S-au dovedit foarte eficiente măsurile prin care datele de dezinformare nu au fost plasate direct străinilor, ci legăturilor lor pe care reușiseră să le corupă. Primindu-le de la aceștia, străinii au acordat datelor respective maximum de încredere, reacționînd conform celor prevăzute de organele de securitate.

6. Apărarea secretului de stat și respectarea legislației privind relațiile cu străini.

Ca urmare a măsurilor luate în ultimii ani, în problema apărării secretului de stat în comerțul exterior s-a pus, în linii generale, ordine. A trebuit să se ia poziție fermă împotriva unor încălcări grave, ca : transmiterea de documente secrete de stat în străinătate fără respectarea prevederilor legale (uneori s-au eliberat adeverințe care „atestau“ că acestea nu conțin date secrete) ; transmiterea de astfel de date din străinătate prin telex, poștă sau telefon (uneori chiar de la sediul firmei) ; uitarea servietelor cu documente în taxiuri sau la hotel etc.

Greșeli grave s-au comis și în tratativele cu străinii, astfel : uneori se purtau discuții cu dosarele deschise pe masă, în fața străinilor ; discuții la telefon sau între participanții români în limba română, ignorându-se că mulți comercianți străini prezenți înțeleg românește.

În majoritatea cazurilor aspectele de natura celor amintite se datorează neglijenței, dar trebuie reținut că și aceasta poate produce pagube.

Din practica muncii de securitate în domeniul relațiilor de comerț exterior se desprind unele concluzii cu privire la situațiile în care între cetățeni români și străini au fost stabilite relații suspecte sau care au dus la infracțiuni :

— în foarte puține cazuri cetățenii români au transmis străinilor documente secrete. Prevederile legale au fost însă grav încălcate prin divulgarea conținutului acestor documente, respectiv a informațiilor pe care le conțineau. De altfel, acest lucru nu este surprinzător, întrucât persoane cu experiență în activitatea de culegere de informații știu că dispariția unor documente sau alte nereguli grave pot atrage atenția și luarea de contramăsuri. Unele servicii de informații își instruiesc special agenții să fie „foarte corecți“ cu documentele secrete și să recurgă la sustragerea de astfel de documente doar în cazuri extreme ;

— unele elemente necinstite au folosit în mod abil posibilitățile oferite de diverse situații, reușind pentru un timp să mascheze gravele încălcări ale legii. Astfel, o persoană cu funcție de conducere care a intrat în legături infracționale cu reprezentanții unor firme străine a fost urmărit timp îndelungat, dar nu s-a stabilit că ar avea relații neoficiale cu aceștia. În realitate, persoana în cauză folosea cu deosebită abilitate recepțiile : se ducea cu 10—15 minute înaintea celorlalți și intra în contact cu străinii. Dacă se stătea la masă, avea grijă ca alți participanți români care înțelegeau limba în care se discursa să fie suficient de departe pentru a nu auzi etc. O altă persoană din comerțul exterior care, de asemenea, nu stabilise relații în afara întreprinderii,

iar la tratative era „foarte exigentă“, transmitea informații străinilor în timpul pauzelor de 5—10 minute rezervate fumatului.

Ca urmare a acestei situații, paralel cu cele mai stricte măsuri pentru aplicarea prevederilor legale, problema trebuie abordată sub raportul fondului ei — apărarea informației secrete prin toate mijloacele. Una din primele consecințe ale acestei optici este necesitatea sporirii rolului rețelei informative în apărarea secretelor. Aceasta poate sesiza nu numai abaterile de la lege, ci și situațiile sau condițiile care le pot favoriza ori genera, încă înainte ca acestea să se materializeze în încălcări. De asemenea, o rețea bine plasată poate sesiza scurgerea de informații secrete prin locuri și medii din afara obiectivelor de comerț exterior. Fără a diminua rolul preventiv al controalelor privind aplicarea prevederilor legale în acest domeniu trebuie totuși menționat că — cel puțin așa cum s-au făcut unele pînă acum — ele au avut mai mult un rol constatator. Principala cauză constă în faptul că încă prea puține din aceste controale s-au bazat pe sesizări ale rețelei informative.

Apărarea secretului de stat trebuie privită ca o activitate dinamică, permanentă, în care mijloacele și metodele se îmbină și se completează. Apărarea secretului comercial constituie o obligație foarte importantă a tuturor factorilor implicați. Orice divulgare de informații secrete înseamnă aproape cu certitudine o pierdere care, de cele mai multe ori, în comerțul exterior, poate fi evaluată cu exactitate în bani.

7. Verificarea personalului muncitor din sistemul relațiilor de comerț exterior și luarea de măsuri pentru apărarea acestuia.

Cu toate măsurile luate, în ultimă instanță elementul cel mai important și de care depinde în mod decisiv modul cum se desfășoară activitatea de comerț exterior este omul, personalul care acționează în acest sector. În acest scop se iau măsuri organizatorice, pe linie de cadre etc.

În acest domeniu, competențele organelor de securitate sînt următoarele :

— verifică prin mijloace ale muncii de securitate personalul operativ din comerțul exterior, pe reprezentanții români de firme și alte persoane care desfășoară activități cu străini în acest sector. Sînt necesare cîteva precizări : aceste verificări se fac chiar dacă nu există suspiciuni asupra persoanelor respective, ca o măsură profilactică. Avîndu-se în vedere faptul că și un om corespunzător poate suferi transformări este necesar ca unele schimbări de interes operativ să fie sesizate din timp pentru a se putea lua măsuri de apărare și prevenire ca să

nu se ajungă la situații grave. Aceste verificări trebuie concepute ca un proces continuu ;

— întreprind măsuri pentru îndepărtarea elementelor necorespunzătoare din obiectivele de comerț exterior sau din locurile de muncă în care se lucrează cu străinii. Pentru aceasta organele de securitate acționează fie direct — în cazurile în care legea le acordă acest drept (situațiile în care Ministerului de Interne i se cer avize sau acorduri) — fie informind organele care au competență de a lua măsuri ;

— previn angajarea de persoane necorespunzătoare în sistemul comerțului exterior. În acest scop, în absența unor prevederi legale exprese, se acționează tot prin organele competente, în principal conducerile organizațiilor socialiste, practica demonstrând că în majoritatea covârșitoare a cazurilor acestea au fost receptive, nefiind interesate să aibă oameni care le crează probleme ;

— apără personalul de comerț exterior împotriva acțiunilor comercianților străini sau ale serviciilor de informații care folosesc aceste acoperiri. Este o sarcină de mare răspundere și o datorie de prim ordin a organelor de securitate să înarmeze pe proprii cetățeni cu cunoștințe care să-i ajute să-și dea seama încă din faza incipientă că sînt în atenția unor străini, că este posibil ca asupra lor să se încerce acțiuni cu consecințe grave. Una din cele mai importante căi în acest scop este pregătirea contrainformativă, care se poate face în grup sau individual. Cu acest prilej, paralel cu evidențierea obligațiilor legale și prezentarea metodelor folosite de străini este recomandabil să se insiste asupra necesității atitudinii patriotice, demne, precum și asupra pericolului angrenării în acțiuni ilicite pentru întreprindere, pentru persoanele fizice respective și consecințele atitudinii lor asupra familiei. Avertizările (mai ales în cadrul lărgit) și dezbaterile publice au, de asemenea, un rol foarte important în această acțiune.

8. Cooperarea între organele de securitate, conlucrarea cu conducerile organizațiilor socialiste, cu organele de control și comitetele de oameni ai muncii.

Îndeplinirea unor sarcini de securitate în sistemul comerțului exterior ridică de multe ori probleme care nu se pot rezolva decît prin cooperarea cu alte organe. Cele mai frecvente situații se referă la persoane sau obiective de care răspund informativ compartimentele de contrainformații în sectoarele economice, întrucît prin forța lucrurilor comerțul este legat de producție. În vederea urmării comercianților străini în locuri și medii în afara obiectivelor de comerț exterior sau producție, poate apare necesitatea cooperării cu alte organe ale Ministerului de In-

terne, inclusiv cu miliția. De asemenea, în ultimul timp se remarcă tot mai multe situații în care comercianți occidentali contactează, studiază sau încearcă să corupă persoane din comerțul exterior cu ocazia deplasării acestora în exterior, inclusiv pe teritoriul unor state socialiste.

Conlucrarea cu conducerile organizațiilor socialiste, cu organele de control și comitetele de oameni ai muncii constituie de multe ori o condiție esențială pentru rezolvarea problemelor de securitate în comerțul exterior. Trebuie bine reținut faptul că organele de securitate obțin informații privind deficiențe în afaceri, posibilitatea încheierii unor contracte dezavantajoase, comportamentul necorespunzător al unor persoane, dar nu pot întotdeauna să acționeze direct. În vederea prevenirii producerii de prejudicii ele informează organele competente care pot lua măsurile ce se impun. Apoi, uneori informațiile nu se referă la acțiuni intenționate, dușmănoase, ci la incompetență, incapacitatea unor persoane ori necunoașterea de către acestea a unor elemente, din care cauză pot accepta clauze al căror efect nu-l prevăd. Practica a demonstrat necesitatea de a se interveni și în aceste cazuri întrucât se pot produce pagube serioase. Eficiența unor măsuri preventive (punerea în dezbatere publică sau avertizarea în cadru largit a unor persoane care au comis diverse abateri) depinde în mare măsură de o multitudine de factori. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că eficiența instructajelor făcute înaintea deplasărilor în străinătate depinde în mod direct de calitatea materialelor întocmite, pe baza datelor furnizate de organele de securitate.

Relațiile de conlucrare cu acești factori trebuie să se bazeze pe spirit lucrativ și încredere reciprocă, dar se înțelege că este absolut necesar să nu se desconspire față de aceștia mijloace sau metode ale muncii de securitate.

Munca de securitate în sistemul relațiilor de comerț exterior este o activitate de înaltă răspundere care cere dăruire, conștiinciozitate și un înalt grad de pregătire politico-ideologică și profesională. Evident, prin pregătire profesională se înțelege în primul rînd stăpînirea mijloacelor și metodelor muncii de securitate și folosirea judicioasă a acestora. Dar lucrătorul de securitate care acționează în acest sector trebuie să-și însușească și cunoștințe din domeniul comerțului exterior pentru a sesiza mai ușor abaterile de la prevederile legale și pentru a putea interpreta corect informațiile pe care le primește. Numai astfel își va putea îndeplini la un nivel calitativ superior sarcinile și misiunile încredințate.

Colonel Ștefan ALEXANDRU
Maior Nicolae CALUGĂRIȚA

Sarcinile ofițerilor de contraspionaj pe linia documentării permanente în problemele și obiectivele date în răspundere, studierea și cunoașterea temeinică a relațiilor diplomatice, economice, comerciale, turistice și culturale ale R. S. România cu alte state

— plan de dezbatere —

I. Necesitatea cunoașterii temeinice a relațiilor R. S. România cu alte state. (*Material bibliografic de bază: Nicolae Ceaușescu — Expunere la ședința activului central de partid și de stat — 3 august 1978*).

a) Studierea și însușirea temeinică a politicii externe a partidului și statului nostru :

- principiile care stau la baza relațiilor țării noastre cu alte state ;
- obiectivele urmărite în raporturile cu statele socialiste, țările în curs de dezvoltare, cu celelalte state ale lumii ;

b) Poziția țării noastre față de problemele majore care preocupă astăzi omenirea :

- dezarmarea ;
- lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale ;
- democratizarea relațiilor internaționale.

c) Cunoașterea cadrului juridic care reglementează relațiile țării noastre cu fiecare stat în parte (*tratate, convenții, acorduri etc.*).

II. Cunoașterea situației din țările cu ale căror servicii de informații ne confruntăm.

a) Date cu caracter istoric și geografic ; forma de guvernământ, partide politice, tendințe și raportul de forțe pe plan intern ;

b) Coordonate ale politicii interne și externe, interesele și obiectivele politice, economice și de altă natură urmărite în raporturile cu țara noastră ;

- de regulă, orice acțiune inițiată la nivel de conducători de state este precedată de activitate de spionaj;
 - cunoscând temeinic obiectivele urmărite de alte state în R.S. România pot fi descifrate mai ușor direcțiile de acțiune ale serviciilor de spionaj.
- c) Date operative asupra organelor de informații și contrainformații:
- organizare și funcționare, acoperiri folosite, cadre identificate;
 - istoricul acțiunilor de spionaj duse împotriva statului nostru;
 - obiectivele și informațiile căutate în evoluția raporturilor cu țara noastră;
 - mijloace și metode folosite în culegerea de informații.

III. Sarcinile ofițerilor de contraspionaj pe linia documentării permanente în problemele și obiectivele date în răspundere.

a) Însușirea și aplicarea întocmai a legilor, actelor normative și a ordinelor care reglementează activitatea în probleme și domenii ce au tangență cu munca de contraspionaj;

- Legea 23/1971, H.C.M. 18/1972 și 19/1972 care reglementează problema apărării secretului de stat și modul de stabilire a relațiilor cu străinii;
- Legea 25/1969 privind regimul străinilor în R.S. România;
- Convenția de la Viena privind statutul personalului diplomatic, imunități și privilegii.

b) Folosirea tuturor posibilităților muncii informativ-operative pentru evidențierea precisă a frontului de lucru în problemele și obiectivele date în răspundere:

- obligativitatea cunoașterii, la nivel central și teritorial, a tuturor persoanelor care constituie front de lucru pe linie de contraspionaj, indiferent dacă acestea sînt lucrate nemijlocit de aparatul de contraspionaj sau sînt date și în răspunderea altor unități ori compartimente de securitate. Aceasta deoarece, deși combaterea acțiunilor serviciilor de spionaj constituie sarcina întregului aparat de securitate, organizarea, îndrumarea și coordonarea muncii pe această linie este dată în răspunderea directă a aparatului de contraspionaj.

Pentru o bună documentare în problemele de care se ocupă, fiecare ofițer trebuie să cunoască:

- cadrele și agenții de spionaj care acționează împotriva țării noastre sub diverse acoperiri;
- legăturile acestora din rîndul cetățenilor români și străini;
- vizitatori de ambasade și legăturile personalului ce lucrează la reprezentanțele străine permanente;
- cetățenii români care au fost la studii, specializare sau la post în străinătate;
- deținători de secrete care au rude apropiate în exterior, întrețin relații neoficiale cu cetățeni străini, călătoresc frecvent în străinătate în interes de serviciu sau particular;

— oameni de valoare cu preocupări în domeniul tehnico-științific care pot fi vizați de serviciile de spionaj ;

— foști agenți ai serviciilor de spionaj străine ;

— repatriații și cetățenii străini rezidenți în R.S. România ;

— persoane fugite sau rămase ilegal în străinătate în urma unei călătorii temporare, mai ales cei despre care se dețin date că au fost interogați de organele de informații sau contrainformații ;

— legăturile și rudele din țară ale fugarilor, îndeosebi cele care au acces la secrete ori relații cu persoane din această categorie și călătoresc frecvent în străinătate ;

— radioamatori români și corespondenții lor din străinătate, precum și alți cetățeni români care întrețin legături cu persoane din exterior ;

— cetățenii străini, veniți cu diverse misiuni în R.S. România (specialiști, comercianți, lectori, doctoranzi, studenți) sau în interes particular ca vizitatori la rude, turiști etc., precum și legăturile lor din rîndul românilor.

c) Ținerea la zi a unui documentar în care să fie reliefate aspecte mai deosebite de care să se țină seama în activitatea curentă :

— grafic al frecvenței deplasării diplomaților în zona de responsabilitate cu precizarea traseelor folosite, zonelor și obiectivelor vizate, întreprinderilor și instituțiilor vizate ;

— apariția unor cetățeni străini în anumite zone de importanță economică, militară și strategică ;

— locurile unde se concentrează secretele de importanță deosebită și persoanele care au acces la acestea.

★

De subliniat că aparatul de contraspionaj trebuie să desfășoare supravegherea informativă în rîndul persoanelor din aceste categorii în scopul identificării și cuprinderii în baza de lucru a celor suspecte pe profil.

Necesitatea conlucrării active cu celelalte unități și compartimente informative de securitate — care conform ordinelor asigură supravegherea informativă pe principiul muncii în obiectiv asupra unora din categoriile de persoane aflate în frontul de lucru al contraspionajului — în vederea cunoașterii permanente a datelor și informațiilor obținute și inițierii în comun a unor măsuri pe cazuri concrete.

Obligativitatea analizei periodice a datelor și informațiilor obținute în procesul documentării în scopul desprinderii unor concluzii pe baza cărora să poată fi orientată munca aparatului de contraspionaj și să se întreprindă măsuri concrete.

Plan realizat sub coordonarea
generalului-maior Dumitru GHERGUȚ

CONTROLUL ANTITERORIST

al plicurilor, coletelor și altor materiale destinate cadrelor și unităților Ministerului de Interne

Planul de măsuri nr. 95020 din 7.III.1978 stabilește obligația tuturor unităților (organelor, formațiunilor) Ministerului de Interne de a executa control antiterorist asupra plicurilor, coletelor și altor materiale primite. În planul de măsuri se prevede constituirea unui punct de control antiterorist la Serviciul „C” și la compartimentele corespondente din inspectoratele județene ale Ministerului de Interne, unde să fie supuse verificărilor atât plicurile, coletele și alte materiale colectate prin echipele de curieri și prin alți subofițeri din organele de transport corespondență secretă, cât și plicurile, coletele și alte materiale suspectate la nivelul unităților Ministerului de Interne că ar conține substanțe explozive, radioactive, toxice sau incendiare.

Este adevărat, pînă în prezent unitățile Ministerului de Interne nu au făcut obiectul unor acțiuni teroriste prin folosirea de plicuri, colete

sau alte materiale. Dar tot atât de adevărat este că testările făcute în anii 1976, 1977 și 1978 au demonstrat ușurința cu care se pot introduce în unitățile Ministerului de Interne plicuri, colete sau alte materiale cu substanțe explozive, radioactive, toxice sau incendiare, au atras atenția asupra gravelor lipsuri ce mai există în aplicarea principiilor vigilenței și conspirativității în muncă și au condus la concluzia că multe unități (organe, formațiuni) ale ministerului sînt vulnerabile la acțiuni teroriste prin folosirea trimiterilor poștale.

În acest context considerăm util să reținem atenția asupra citorva probleme care interesează cadrele cu funcții de conducere, cadrele numite să execute control antiterorist la nivelul unităților (organelor, formațiunilor) Ministerului de Interne cât și cadrele din organele de transport corespondență secretă.

1. Obiectul controlului antiterorist

În unități se verifică plicurile, coletele, revistele, cărțile, agendele de birou, stilourile, sticlele, damigenele, cutiile sau cartușele de țigări, gențile, servietele și orice alte materiale asemănătoare în care s-ar putea introduce substanțe explozive, ra-

dioactive, toxice sau incendiare. Reamintim că elementele teroriste folosesc atât substanțe explozive clasice, cât și substanțe explozive improvizate sau anume preparate, respectiv explozivi brizanți, explozivi de inițiere și amestecuri explozive.

Substanțele și materialele explozive se utilizează, de regulă, sub formă de mine surpriză care se pot introduce în obiecte de decor, biblioteci, cărți, aparate de radio, aparate de bărbierit, umbrele, poșete, valize, serviete, colete, pachete cu ziare sau reviste, plicuri etc. și care pot provoca distrugerii de imobile, instalații și mijloace de transport aeriene, navale sau terestre. Declanșarea explo-

ziei se poate realiza prin procedee electronice, mecanice sau chimice. Așa de exemplu, la unele bagaje de mână, declanșarea exploziei poate fi produsă prin simpla ridicare, mișcare (de pe loc) la deschidere sau prin folosirea unor dispozitive cu acțiune întârziată, iar la trimiterile poștale la ruperea plicului, scoaterea conținutului sau simpla mișcare de pe loc.

2. Căile prin care pot intra în unitățile Ministerului de Interne trimiteri poștale sau obiecte cu încărcătură explozivă, radioactivă, toxică sau incendiară

a) Sistemul de transport corespondență secretă.

Această cale se găsește sub controlul strict al organelor de transport corespondență secretă, orice încercare de acțiune teroristă putând fi operativ demascată (dacă explozia sau incendiul nu se produce pe timpul transportului sau mînuirii trimiterilor de corespondență secretă). Delegații împuterniciți sînt verificați și avizați de organele de securitate, ceea ce îngreunează considerabil, dar nu exclude posibilitatea elementelor teroriste de a face racolări dintre ei și a pune în aplicare acțiuni teroriste.

b) Sistemul național de poștă.

Această cale, prin însăși sistemul de organizare și funcționare a unităților P.T.T.R. este ușor de folosit de către elementele teroriste, întrucît oricare cetățean român sau străin poate depune la oricare oficiu P.T.T.R. din țară, plicuri sau colete, pachete cu ziare sau reviste, gea-

mantane sau alte obiecte pe adresa unor unități militare ori a unor cadre ale acestora, fără a fi obligat să-și decline adevărata identitate. Totodată, trebuie să se aibă în vedere posibilitatea de a primi din străinătate trimiteri sau obiecte cu încărcătură explozivă, radioactivă, toxică sau incendiară. Este adevărat că unitatea specială „S” și compartimentele corespondente din inspectorate execută anumite misiuni legate de plicurile, coletele, revistele, cărțile și alte materiale care circulă prin P.T.T.R., dar nu trebuie să uităm că ele nu fac și controlul antiterorist al acestora și chiar dacă și-ar propune asemenea sarcină nu ar putea să o execute decît prin sondaje.

c) Sistemul de relații cu publicul.

Acest sistem este dat de relațiile dintre delegații organelor, organizațiilor, instituțiilor sau unităților care aduc corespondență oficială și cetățenii români sau străini care se prezintă pentru audiență, reclamații,

sesizări și felurite interese personale, mai ales la formațiunile de miliție (pașapoarte, evidența populației, circulație, cazier judiciar, autorizatii) și penitenciare. La acestea se adaugă vizitele primite de militarii în termen ca și vorbitoarele și pachetele ce se asigură pentru persoanele condamnate sau numai arestate.

d) Sistemul de aprovizionare tehnico-materială.

Oricît am încerca să determinăm un regim special pentru planifica-

rea, producerea și livrarea materialelor destinate unităților Ministerului de Interne, nu putem evita ca despre asemenea lucrări să nu afle un număr mare de persoane. Această situație a impus măsura ca personalul Ministerului de Interne care se ocupă de aprovizionarea materialelor necesare unităților să execute control antiterorist în procesul de recepție și în alte faze premergătoare repartizării spre folosință a respectivelor materiale.

3. Organizarea controlului antiterorist la nivelul unităților (organelor, formațiunilor) Ministerului de Interne

Aceasta presupune realizarea la specific, a concepției de lucru stabilite prin măsurile ordonate de conducerea ministerului. Luarea măsurilor de securitate împotriva genului de atentate care formează obiectul temei noastre presupune cunoașterea principiilor de confecționare a mecanismelor explozive și a mijloacelor și metodelor de detectare.

Sarcina principală a controlului antiterorist la nivelul unităților este de a selecționa plicurile, coletele sau alte materiale care prezintă suspiciuni că au în conținutul lor substanțe explozive, radioactive, toxice sau incendiară.

Selecționarea trimiterilor poștale sau materiale care prezintă suspiciuni presupune, de fapt, ca persoanele stabilite la nivelul unităților să controleze toate trimiterile poștale, obiectele și materialele primite-întrate în condițiile prezentate anterior. Pentru executarea acestor verificări nu se prevăd dotări speciale. Verificările vor fi efectuate cu ajutorul unor calități general umane cum sînt palparea, văzul, mirosul și auzul, avînd la bază pe de o parte

cunoașterea caracteristicilor plicurilor, coletelor și altor materiale cu încărcătură explozivă, radioactivă, toxică sau incendiară, iar pe de altă parte natura relațiilor dintre unitatea (persoana) care primește și expeditor.

Bazați pe cele expuse, pe experiența acumulată în unități și pe informațiile deținute vom prezenta cîteva criterii sau procedee care pot conduce fie la prevenirea primirii de trimiteri poștale cu substanțe explozive, radioactive, toxice sau incendiară, fie la selecționarea în timp util a trimiterilor poștale suspecte că au asemenea încărcătură.

a) Caracteristicile plicurilor explozive.

Din datele și informațiile pe care le deținem rezultă că plicurile explozive au diferite dimensiuni și culori, dar diferă de plicurile obișnuite prin: grosime care este între 3—6 mm; greutate care poate fi între 40—120 gr; rigiditate care poate fi sesizată mai ales de-a lungul centrului plicului. E posibil

uneori să se remarce în conținutul plicului prezența a două cartoane menite să mascheze încărcătura explozivă.

b) Destinatarul.

De regulă, elementele teroriste își aleg victimele din rîndul conducătorilor politici sau administrativi și al specialiștilor din diferite domenii. Pentru atingerea scopului, elementul terorist este obligat să găsească o cale prin care să pună în contact direct persoana vizată cu încărcătura explozivă (fără intermediar).

La specificul unor unități ale Ministerului de Interne se poate avea în vedere și posibilitatea ca unele elemente trase la răspundere penală să încerce să se răzbune pe cadrele care s-au ocupat de descoperirea și instrumentarea infracțiunilor pe care le-au comis. Tot cu referire la specific trebuie avut în vedere că elementele dușmănoase își pot propune nu atît o anume victimă, cît mai ales efectul psihologic, daunele materiale și producerea de victime. De aici concluzia că pentru unitățile Ministerului de Interne destinatarul are o importanță relativă și că este indicat să fie supuse controlului antiterorist, desigur cu nuanțe diferite, atît trimiterile sau obiectele adresate unității ori comandantului, cît și acelea care sînt adresate altor cadre ori militarilor în termen. *Important de reținut este că factorilor de decizie nu trebuie să li se prezinte trimiteri sau obiecte nedeschise sau necontrolate în prealabil.*

c) Date asupra expeditorului.

În cazul acțiunilor teroriste prezintă interes localitatea din care se expediază și adresa expeditorului. Interesează desigur și numele expeditorului, dar mai mult ca sigur elementele teroriste preferă expedierea

de trimiteri poștale sau obiecte cu alte nume, cu nume fictive, anonime.

Pentru unitățile Ministerului de Interne datele despre expeditor pot avea un rol determinant. De exemplu, trebuie să atragă atenția primirea unei trimiteri de corespondență secretă prin P.T.T.R., a unei trimiteri poștale din altă țară, indiferent de conținut și formă, a unei trimiteri de la o unitate socialistă cu care nu se întrețin relații, de la care nu se așteaptă așa ceva, primirea unei trimiteri poștale anonime. Asemenea situații obligă la vigilență sporită, la executarea unor verificări atente asupra trimiterii sau obiectului, cerîndu-se la nevoie relații de la unitatea sau persoana expeditoare (dacă se găsesc în aceeași localitate cu destinatarul).

d) Felul trimiterii și conținutul ei prezumtiv.

În relațiile dintre oameni, pe calea serviciilor poștale se vehiculează diverse materiale sau obiecte care depășesc volumul unei corespondențe obișnuite. Se înțelege că elementele teroriste vor folosi această relație pentru mascarea scopului urmărit. Dar un ochi ager și o mină experimentată va trebui să separe trimiterile obișnuite de cele dubioase.

În acest scop de un real folos este natura relațiilor dintre expeditor și destinatar. Vrem să spunem că dacă la o unitate a Ministerului de Interne intră un plic în care se găsește un obiect asemănător cu o fiolă, cu un pachet de lame, cu un pachet de țigări, cu o broșă etc., primitorul se va întreba mai întîi cine și de ce a expedit asemenea obiecte și va proceda în consecință.

Nu trebuie să uităm că în trimiterile poștale pot fi introduse și substanțe radioactive, toxice sau incendiare. De exemplu, surse radioactive sub formă de pulbere (prafuri) se pot introduce în alimente, țigări și diverse obiecte prezentate drept cadouri. Substanțele toxice pot fi întrebuițate sub formă de gaze sau vapori, în stare solidă (pulbere) sau lichidă. Microbii capabili să producă boli molipsitoare și toxinele (otrăvurile) lor se pot folosi sub forma unor preparate lichide sau solide (pulberi) sau cu purtători de microbi cum sînt muștele, puricii, căpușele, rozătoarele mici.

e) Tratarea diferențiată a persoanelor care se prezintă la unități și a scrisorilor sau obiectelor.

Unitățile (organele, formațiunile) Ministerului de Interne, mai ales cele de miliție au un sistem foarte diversificat de relații cu cetățenii. Se impune ca această particularitate, care poate fi folosită de elementele teroriste să stea sub un control atent, exigent, fără să lezeze drepturile cetățenilor și personalitatea lor.

În sistemul de relații cu publicul, pe timpul programului de lucru al organelor noastre sînt angrenate multe cadre, mai ales dintre acelea care lucrează pe linia oficiului de scrisori și reclamații, circulației, evidenței populației, pașapoartelor, cazierului judiciar. Un rol activ revine personalului de serviciu din unități, atît în timpul cît mai ales în afara programului de lucru. Apreciem că

la nivelul fiecărei unități ar trebui să se precizeze rolul cadrelor la care ne-am referit în aplicarea concepției de control antiterorist, știut fiind că personalul numit prin ordin de zi să execute controlului antiterorist nu va putea fi prezent (poate nici nu este cazul) la toate solicitările. Instruirea acestor cadre trebuie să se facă diferențiat, orientată spre următoarele aspecte :

Privitor la corespondența oficială secretă sau nesecretă : delegații unităților socialiste să aibă documente care le atestă calitatea de a transporta materiale oficiale, iar operațiunea de predare-primire să se facă pe bază de semnătură.

Privitor la trimiterile aduse de către factorii poștali : avînd o calitate oficială, de la aceștia trebuie luate potrivit dispozițiilor în vigoare, toate trimiterile poștale. Va trebui să existe o atitudine mai vigilentă cînd factorul poștal este necunoscut și cînd are o conduită suspectă.

Privitor la căsuțele poștale : trimiterile poștale să fie ridicate în fiecare zi, dacă este posibil de aceeași persoană. Încă la sediul P.T.T.R. să se asigure separarea scrisorilor care merită să fie supuse controlului antiterorist (cele adresate comandantului sau unității și cele cu caracteristici apropiate de trimiterile suspecte). Coletele adresate militarilor în termen să fie depuse într-o cameră anume stabilită (eventual la punctul de control, la Corpul de gardă sau în alt loc mai izolat), unde destinatarul să procedeze la deschiderea lor sub control. Considerăm

indicat ca în ședințele cu subiect contrainformativ cu militarilor în termen să se scoată în evidență și unele aspecte din activitatea elementelor teroriste, pentru a se reține obligația de a manifesta un plus de vigilență în relațiile și conduita din afara unității.

Privitor la reclamații sau sesizări : persoanele care se prezintă cu asemenea documente trebuie ascultate în locul dinaintea stabilit unde avem obligația să primim scrisorile — plicurile pe care le prezintă. Este de preferat ca scrisoarea să nu fie introdusă în plic sau ca plicul să nu fie lipit. De asemenea, este de preferat să fie reținute datele de identitate ale persoanei și adresa de la domiciliu și de la locul de muncă, sub motivația că scrisoarea trebuie înregistrată, că probabil vor fi necesare relații suplimentare sau pentru comunicarea răspunsului. Dar atenție, organele noastre nu pot refuza o scrisoare, o reclamație sau o sesizare legată de sarcinile lor profesionale pentru că cetățeanul dorește să fie prezentat plicul închis.

Privitor la predarea de obiecte, indiferent de formă, mărime, conținut : sosirea unei persoane în asemenea scop obligă pe cel care primește să se întrebe și să întrebe dacă este o treabă oficială sau particulară, dacă adresantul este în temă și așteaptă obiectul respectiv etc. În raport de informațiile obținute se va stabili conduita de urmat. Reținem, totuși, că nu trebuie primit nici-un fel de obiect fără acordul persoanei destinatare și că orice încercare de a-l lăsa, să fie refuzată politicos dar categoric. În cazul în care destinatarul nu este în unitate și nu poate fi pus în temă cu fapta respectivă, este bine să se rețină

datele de identitate ale persoanei care s-a prezentat cu obiectul, pentru a putea raporta (informa) ulterior și a se lua măsuri în consecință. Nu este corectă conduita de a se primi pentru șeful unității sau adjuncții acestuia obiecte, fără ca aceștia să avizeze. De asemenea, nu este corect să se indice persoanelor necunoscute adresele și numerele de telefon ale cadrelor noastre.

Privitor la rezolvarea intereselor personale. În sistemul de relații cu publicul, organele și formațiunile Ministerului de Interne se confruntă cu numeroase cereri pentru audiență pentru rezolvarea unor probleme personale la formațiunile de pașapoarte, circulație, evidența populației, cazier judiciar etc. Deși greu de controlat, se impune luarea unor astfel de măsuri încât să se asigure pe de o parte accesul în sediu sub control, numai atunci când trebuie și la camera stabilită, iar pe de altă parte obligația ca fiecare persoană să iasă din sediu (cameră) cu bagajul de mână cu care a intrat.

Reținem necesitatea ca unitățile care sînt dotate cu detectoare anume confecționate pentru sesizarea încărcăturilor explozive, radioactive sau toxice, să le repartizeze imediat cadrelor numite prin ordin de zi în vederea executării controlului anti-terorist, iar unitățile care nu au asemenea detectoare să le solicite de la organele competente.

Ne exprimăm convingerea că la nivelul unităților (organelor, formațiunilor) Ministerului de Interne se va înțelege corect efortul care trebuie depus pentru prevenirea acțiunilor cu caracter antiterorist și se va acționa cu fermitatea necesară.

Colonel Iosif TURC

CONCLUZII ȘI ÎNVĂȚĂMINTE PENTRU ACTIVITATEA ORGANELOR DE SECURITATE REZULTATE DIN APLICAȚIA DE MOBILIZARE „ZIMBRUL — '78“

În baza aprobării Conducerii superioare de partid și de stat, în perioada 5—25 mai 1978, Ministerul de Interne a executat, în cooperare cu Ministerul Apărării Naționale, aplicația de mobilizare denumită convențional „ZIMBRUL-78“.

În cadrul aplicației au participat Inspectoratul județean Harghita, brigăzile de securitate Bacău și Brașov și Grupul de pompieri al județului Bacău, care au constituit noi unități (subunități), precum și inspectoratele județene ale Ministerului de Interne Bacău, Iași, Neamț, Botoșani, Suceava, Brașov, Sibiu, Cluj, Mureș și Bistrița-Năsăud, care au îndeplinit misiuni referitoare la anunțarea și trimiterea la unități a rezerviștilor și mijloacelor din economia națională necesare mobilizării unităților Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne, asigurarea măsurilor de pază și ordine în punctele de adunare-îmbarcare, reglementarea circulației pe traseele de afluire a coloanelor, intensificarea muncii informative și contrainformative în condițiile specifice create de desfășurarea aplicației.

Scopul principal urmărit în cadrul aplicației a fost verificarea viabilității planului de mobilizare și a capacității unităților și subunităților Ministerului de Interne, de pace și nou constituite, de a îndeplini, concomitent cu execuția mobilizării, misiuni informativ-operative și de luptă complexe, specifice organelor de securitate, miliției, trupelor de securitate și de pompieri.

Aplicația propriu-zisă a fost precedată de un exercițiu de mobilizare, executat într-o altă zonă a țării (denumit convențional „BEGA“), la care au fost angrenate inspectoratele județene Timiș și Arad, Brigada

de securitate Timișoara, cu batalioanele de securitate Lugoj și Orăștie și Grupul de pompieri al județului Timiș.

Principalele concluzii și învățăminte rezultate din desfășurarea aplicației „ZIMBRUL-78” se referă la următoarele :

1. Alarmarea unităților și realizarea măsurilor prevăzute de situația nr. 2 din Ordinul M.I. nr. 0230/1973

Alarmarea unităților participante la aplicație s-a desfășurat, în general, în bune condițiuni și în limitele de timp stabilite. Personalul de serviciu și factorii de răspundere au aplicat corect prevederile documentelor de alarmare proprii, care au fost bine cunoscute de către cei în cauză. Sub directa conducere a comandanților (șefilor) de unități și subunități (compartimente), alarmarea efectivelor și aducerea lor în stare de mobilizare s-a realizat în timp scurt și în mod organizat. Rezultate mai bune privind alarmarea au obținut inspectoratele județene Neamț, Timiș, Bistrița-Năsăud și Iași, batalioanele de securitate Lugoj și Orăștie.

În alarmarea unităților s-au manifestat și o serie de neajunsuri, cauzate în primul rând de calitatea slabă a unor documente (imprecise și neactualizate), de existența unor modalități greoaie de anunțare a cadrelor (Nu se prevedea de exemplu folosirea tuturor telefoanelor conectate la centrala orașului). Unele unități au recurs pentru alarmare la mijloacele radio, contrar restricțiilor stabilite pentru aplicație (inspectoratele județene Botoșani și Maramureș), iar la Brigada securitate Timișoara ordinul de alarmare a fost transmis în clar unităților subordonate, fără a se folosi parola obligatorie prevăzută în plan.

Pe toată durata aplicației organele și unitățile participante au asigurat măsuri corespunzătoare pentru paza și apărarea sediilor proprii și a obiectivelor aflate în răspundere. A fost intensificată activitatea de legitimare și control-acces și s-au înființat noi posturi — permanente și temporare — pentru completarea sistemului de pază și apărare (inspectoratele județene Suceava, Maramureș, Harghita, Botoșani, Timiș, Arad și Bacău, Brigăzile de securitate Timișoara și Brașov, batalioanele de securitate Lugoj și Orăștie).

Unitățile angrenate în aplicație, care nu au state majore permanente, au constituit la timp grupe operative de stat major, în compunerea cărora au fost incluse cadre competente de securitate și de miliție, iar la unele unități și ofițeri din trupele de securitate și de pompieri, precum și reprezentanți ai gărzilor patriotice. Concomitent, au fost constituite grupe operative din ofițeri de securitate și de miliție, (inspectoratele județene Arad, Bacău, Brașov, Botoșani, Cluj, Harghita, Iași, Neamț, Suceava, Timiș), care au sprijinit și îndrumat organele teritoriale în acti-

vitata de intensificare a muncii informative și instruirea rețelei, în special în raioanele de constituire a indicativelor de mobilizare, pentru cunoașterea stării de spirit a populației, identificarea și neutralizarea acțiunilor grupelor de cercetare și diversiune (marcate în aplicație) și a altor elemente dușmănoase.

2. Constituirea indicativelor de mobilizare

Majoritatea unităților angrenate în aplicație au asigurat la timp și în mod corespunzător instruirea grupelor operative de constituire, actualizarea documentelor specifice, pregătirea mijloacelor auto pentru deplasarea, precum și măsurile necesare în garnizoanele de mobilizare, ceea ce a permis ca activitățile de constituire să se desfășoare în bune condițiuni. Trebuie subliniată grija pentru verificarea cu toată atenția a rezerviștilor concentrați, remarcându-se în acest sens organele de contra-informații militare care au sprijinit permanent și deosebit de eficace această acțiune.

Din analiza activității privind afluirea rezerviștilor s-a constatat că unii dintre aceștia, care domiciliază în județele pe teritoriul cărora se află garnizoanele de mobilizare, s-au prezentat înaintea termenului planificat, fapt ce impune ca toate unitățile organe de mobilizare să revadă, împreună cu centrele militare, timpii de afluire, în sensul scurtării lor. Corespunzător acestei concluzii trebuie corectate planurile de constituire, astfel ca pregătirile din garnizoanele de mobilizare să fie încheiate înaintea sosirii primului lot de rezerviști.

Cu toate greutățile întimpinate și restricțiile în folosirea rezervelor, impuse de specificul aplicației, toate indicativele au fost constituite în termenele prevăzute și cu efectivele complete, conform statelor de mobilizare.

În vederea asigurării unor condiții mai bune pentru desfășurarea viitoarelor aplicații cu concentrarea de rezerviști este necesar ca fiecare unitate organ de mobilizare să recunoască și să stabilească localitatea (clădirile) în care se va executa constituirea indicativelor, fluxul rezerviștilor și al mijloacelor din economia națională, amenajările strict necesare ce trebuie realizate din vreme sau pe timpul aplicației etc., întocmind, în acest scop, schema pentru constituirea indicativului, în care să fie concretizate și principalele elemente privind forțele, mijloacele și materialele ce vor fi întrebuințate.

3. Calitatea rezerviștilor concentrați

Ca urmare a preocupării unităților organe de mobilizare, pentru înlocuirea din lucrări a rezerviștilor necorespunzători sub aspectul vârstei, apartenenței politice, studiilor etc., precum și al îmbunătățirii conlucrării

cu centrele militare, s-a reușit să se asigure o bună calitate a efectivelor concentrate, peste 93%, fiind din clasele I și a II-a de evidență, 62% membri de partid sau U.T.C., aproximativ 63% absolvenți de facultăți, licee sau școli profesionale.

Din analiza calității rezerviștilor concentrați în cadrul aplicației au rezultat însă și unele aspecte negative, care trebuie înlăturate cu fermitate și perseverență într-un timp cât mai scurt. Astfel, la Inspectoratul județean Harghita, 61% din ofițeri au fost din clasa a III-a de evidență, iar aproximativ 35% din maiștrii militari și subofițerii rezerviști din indicativul constituit de către unitatea respectivă nu au absolvit școli militare sau alte cursuri de pregătire.

Pentru îmbunătățirea încadrării cu rezerviști a indicativelor ce se constituie la mobilizare, atît sub raport numeric cît și îndeosebi sub aspect calitativ, se impune ca toate unitățile Ministerului de Interne — organe de mobilizare — să acționeze mai hotărît pentru înlocuirea celor necorespunzători, să folosească mai eficient și cu mai mult curaj cadre tinere din rezervă, absolvenți ai Școlii militare Grăditea, ofițeri recent avansați în grad din rîndul absolvenților de facultăți sau din cei mai buni gradați care au urmat cursuri scurte de pregătire în cadrul Comandamentului trupelor de securitate sau Comandamentului pompierilor.

Pentru a evita repetarea neajunsurilor semnalate este necesar, totodată, să fie intensificată activitatea de verificare a tuturor rezerviștilor din lucrări, inclusiv a gradaților și soldaților, conlucrîndu-se continuu și mai atent atît cu organele de securitate și de miliție, cît și cu centrele militare.

4. Verificarea capacității de luptă a unităților și subunităților nou constituite

Pe timpul desfășurării aplicației s-au urmărit, conform scopurilor propuse, verificarea capacității combative și de intervenție a unităților nou constituite, pentru îndeplinirea, concomitent cu execuția mobilizării, a unor misiuni informativ-operative și de luptă complexe, specifice organelor și unităților Ministerului de Interne. A stat, de asemenea, în atenție activitatea comandanților de unități și a șefilor unor organe de securitate și de miliție, modul de însușire a misiunilor și de analiză a situațiilor, operativitatea și competența în pregătirea și executarea acțiunilor.

S-a apreciat că majoritatea comandanților au luat măsuri corespunzătoare pentru alarmarea efectivelor și intervenția rapidă a subunităților. Hotărîrile privind rezolvarea situațiilor tactice create au fost în majoritate bune, bazate pe cunoașterea prevederilor regulamentare și a zonelor de responsabilitate, iar dispozițiunile date subunităților și documentele operative întocmite de statele majore și de grupele operative de stat major au corespuns cerințelor. La toate unitățile s-au folosit, cu bune rezultate, materiale din documentarea operativă proprie (planurile de folosire a forțelor și mijloacelor la dispoziție, planurile de cooperare, planurile de intervenție la unele obiective), ceea ce a constituit o verificare în practică a viabilității documenelor și a dat un plus de opera-

tivitate pregătirii și executării acțiunilor. Îndeplinirea de către unitățile și subunitățile nou constituite a misiunilor operative, de intervenție și de luptă s-a caracterizat prin spirit patriotic, dăruire, elan ostășesc, ordine strictă și disciplină militară.

Totuși, în rezolvarea unor situații tactice, nu s-a acționat cu fermitate de la început pentru angrenarea organelor orășenești și a posturilor de miliție din zonele de acțiune, pentru culegerea și furnizarea informațiilor necesare subunităților de intervenție, precum și pentru a sprijini permanent și eficient orientarea în teren și călăuzirea elementelor de serviciu în raioanele muntoase și împădurite, (exemplu : inspectoratele județene Harghita și Bacău).

5. Activitatea informativ-operativă a unităților de pace

Pe timpul desfășurării aplicației, toate inspectoratele județene ale Ministerului de Interne din zonă au luat măsuri pentru intensificarea muncii informative și executarea de acțiuni operative în scopul descoperirii și zădărniciii oricăror acțiuni dușmănoase îndreptate împotriva securității statului, avutului obștesc și al cetățenilor, ordinii și liniștei publice, pentru combaterea zvonurilor și a elementelor panicarde.

S-a intensificat munca de contrainformații economice, în special la obiectivele industriei producătoare de armament și echipament militar, ale sistemului energetic național, transporturilor și telecomunicațiilor, în scopul prevenirii, descoperirii și lichidării oricăror încercări de sabotaj, diversiune sau subminare a economiei naționale. Totodată s-au luat măsuri pentru contracararea acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj și agenturile acestora, precum și pentru prevenirea unor acțiuni de natură teroristă.

În scopul realizării acestor măsuri au fost constituite grupe operative formate din ofițeri de securitate și de miliție, care au fost trimise în zonele și raioanele mai sensibile, cu misiunea de a intensifica și impulsiona munca informativ-operativă, prin contactarea și instruirea rețelei, îndrumarea grupelor operative de la organele orășenești și a cadrelor de de la posturile de miliție.

Inspectoratele județe ale Ministerului de Interne din zona aplicației au luat măsuri ferme pentru intensificarea supravegherii informative a elementelor aflate în baza de lucru, în vederea cunoașterii și a contracarării unor eventuale activități ostile, precum și pentru combaterea zvonurilor alarmiste și tendențioase.

Cu sprijinul organelor de partid și al factorilor de răspundere din obiectivele economice, au fost luate măsuri de întărire a pazei și securității marilor platforme industriale, îndeosebi a locurilor unde se folosesc, manipulează sau depozitează armament, muniții, substanțe chimice, toxice, radioactive pentru prevenirea sustragerii acestora, efectuându-se, totodată, controale mixte de securitate și miliție la obiectivele economice, în special la punctele vulnerabile ale agregatelor și instalațiilor vitale pentru procesul de producție. Ca urmare a măsurilor luate, activitatea productivă în întreprinderi și instituții s-a desfășurat normal, iar starea de spirit a populației din zona aplicației a fost corespunzătoare.

În localitățile din zona de desfășurare a aplicației s-a organizat și s-a realizat supravegherea informativă a cetățenilor străini și s-au întreprins măsuri complexe de securitate, în vederea cunoașterii preocupărilor, comportării și relațiilor acestora. Astfel, prin măsuri informativ-operative complexe, organele de securitate ale Inspectoratului județean Bistrița-Năsăud au reușit să determine un grup turiști vest-germani, în rindul cărora se aflau și persoane suspecte de culegere de informații, să schimbe traseul pe care intenționau să-l folosească inițial (și care trecea chiar printr-un raion unde se desfășurau importante acțiuni de luptă) cu un alt traseu fără semnificație pentru aplicație. Pe teritoriul județului Suceava s-a cunoscut la timp prezența și deplasarea străinilor, fiind identificate, prin acțiunile întreprinse pe linie de securitate, 8 autoturisme aparținând corpului diplomatic și 52 turiști străini. Inspectoratul județean Neamț a obținut încă din prima zi a aplicației informații despre prezența și deplasarea unor diplomați străini în județ. Ca urmare, au fost luate măsuri corespunzătoare de supraveghere îndeaproape a acestora și de împiedicare legendată a pătrunderii lor în zonă. În acest fel, atașatii militari ai Greciei și Elveției, precum și diplomatul de la atașatura culturală a Franței au fost împiedicați să pătrundă pe comunicațiile din perimetrul aplicației. Informațiile obținute despre aceștia, precum și despre specialiștii și turiștii străini și legăturile lor, au fost analizate și soluționate potrivit competenței, de către compartimentele de securitate din inspectoratele județene respective.

S-au luat măsuri corespunzătoare pentru exploatarea volumului mare de informații despre poziția și activitatea elementelor din baza de lucru a organelor de securitate și de miliție privind concentrările făcute și mișcările de trupe efectuate. La inspectoratele județene Iași, Neamț și Bacău au fost avertizate 5 elemente pe linie de securitate, 35 de persoane au fost puse în dezbaterea colectivelor de muncă și au fost descoperite: o armă militară, o țevă de pușcă mitralieră, precum și 545 cartușe deținute ilegal.

Pentru întărirea pazei și securității obiectivelor economice s-a efectuat un mare număr de controale inopinate (487 de către Inspectoratul județean Bacău, 310 — Inspectoratul județean Neamț, 26 — Inspectoratul județean Iași etc.), rezultatele acestora fiind aduse la cunoștința organelor de partid și a conducerilor organizațiilor de stat și obștești respective.

O atenție deosebită s-a acordat culegerii de informații privind prezența și baza de dispunere a „inamicului marcat”. Prin măsurile de supraveghere informativă și prin folosirea grupelor de sprijin și a populației inspectoratele județene Neamț, Bacău, Bistrița-Năsăud și Suceava au reușit ca, în cooperare cu trupele de securitate, să depisteze „elementele de cercetare și diversiune inamice” care aveau misiunea de a observa, cerceta și transmite date cu privire la mișcările de trupe, capturând în final 18 „inamici” împreună cu aparatul de transmisiuni și tehnica de luptă din dotare.

Cu toate rezultatele obținute, trebuie menționat că *munca informativ-operativă desfășurată în zona aplicației, îndeosebi în perioada ini-*

tială, nu a reușit să stăpânească pe deplin situația și să depisteze prezența unor baze de dispunere ale inamicului.

De asemenea, se apreciază că pregătirea și folosirea grupelor de sprijin și a populației pentru sesizarea oportună a elementelor suspecte, străine de zona respectivă, nu s-a realizat în bune condițiuni de către toate organele și unitățile de securitate și de miliție. Din această cauză, elementele de cercetare și diversiune „inamice“ au rămas multe zile în locurile de dispunere fără a fi descoperite, iar unele au reușit să se infiltreze cu ușurință în adâncimea dispozitivului unităților noastre, să ajungă la obiective foarte importante (viaducte, poduri) și să marcheze minarea acestora.

Faptul că „inamicul de cercetare și diversiune“, deghizat sub diferite acoperiri (ofițeri activi, rezerviști, militari în termen, civili), a folosit pentru găzduire și unii cetățeni care n-au semnalat la timp apariția unor asemenea persoane străine, duce la concluzia că se impune o pregătire contrainformativă mai temeinică a populației din zona operațiunilor militare (defilee, case și cabane izolate, puncte obligatorii de trecere etc.).

Pe timpul desfășurării aplicației au rezultat și alte neajunsuri, astfel :

— informații cu privire la starea de spirit a populației s-au obținut mai greu în primele două zile ale aplicației ;

— nu s-au controlat îndeajuns măsurile ordonate și modul cum au acționat grupele operative trimise în sprijinul organelor din subordine (inspectoratele județene Suceava, Neamț, Bacău).

6. Pregătirea militară și de specialitate a rezerviștilor concentrați

După încheierea primei etape a aplicației, s-a trecut la desfășurarea programului pregătirii de luptă, politice și de specialitate, în vederea instruirii la un nivel corespunzător a ofițerilor, maiștrilor militari, subofițerilor, gradaților și soldaților rezerviști în folosirea armamentului și tehnicii de luptă din înzestrare și în îndeplinirea misiunilor și sarcinilor de serviciu specifice.

Principalele teme au fost conduse de ofițeri din unitățile centrale ale ministerului, comandamentele de armă și din comanda unităților organe de mobilizare. Unele teme au fost predate de cadre cu munci de răspundere din comitetele de partid ale județelor Harghita, Bacău și Brașov.

Pozitiv este faptul că programului de învățămînt i s-a asigurat un pronunțat caracter practic-aplicativ, prin antrenarea rezerviștilor în exerciții și în aplicații specifice și în îndeplinirea unor misiuni reale pe care inspectoratele le-au executat în perioada respectivă (realizarea măsurilor de securitate, de pază și ordine, cu ocazia unor activități cultural-sportive de masă organizate în județe, controale, razii, filtre și alte acțiuni milițieneste).

La sfîrșitul etapei de pregătire s-a organizat și s-a desfășurat verificarea însușirii de către rezerviști a cunoștințelor predate, iar cei care

s-au evidențiat în mod deosebit au fost propuși a fi avansați în grad sau trecuți din corpul gradaților și soldaților în cel al subofițerilor, respectiv, al ofițerilor.

7. Activitatea politico-educativă în sprijinul aplicației de mobilizare

Atît în perioada de pregătire, cît și pe timpul constituirii indicațiilor de mobilizare și executării programului de instruire a rezerviștilor concentrați, organele și organizațiile de partid și ale Uniunii Tineretului Comunist au desfășurat activități diversificate, menite să asigure o stare moral-politică bună la întregul personal angrenat în aplicație, precum și însușirea temeinică de către rezerviști a cunoștințelor predate la pregătirea politico-ideologică, militară și de specialitate.

Consiliile politice și comitetele de partid din unitățile organe de mobilizare au orientat efortul muncii politice spre sectoarele mai importante, stabilind responsabilități precise pentru toți membrii organelor și organizațiilor de partid, Încă din primele ore de la crearea unităților și subunităților de rezerviști, au fost constituite în cadrul acestora organizații de partid și de U.T.C., pe baza instrucțiunilor în vigoare.

Pregătirea politico-ideologică a rezerviștilor, parte integrantă a procesului de instruire, s-a realizat prin expunerea și dezbaterile unor teme adecvate, izvorite din documentele de partid, asigurîndu-se un conținut bogat și o calitate superioară a acestora. Ca urmare a muncii politico-educative și a bunei organizări a tuturor activităților, s-au asigurat o stare moral-politică și disciplinară corespunzătoare în toate unitățile nou constituite, neînregistrîndu-se fenomene negative deosebite.

8. Organizarea conducerii și a legăturilor pe timpul aplicației

În vederea conducerii activităților impuse de desfășurarea aplicației, centralizării cu operativitate a informațiilor și rapoartelor pentru conducerea ministerului, a fost organizat un punct de comandă operativ. Acesta a funcționat la Inspectoratul județean Bacău, care a asigurat în bune condițiuni spațiile și cele necesare desfășurării lucrului, precum și legăturile operative cu conducerea Ministerului de Interne și cu toate unitățile antrenate în aplicație.

Pentru transmiterea buletinelor informativ-operative și informarea curentă a conducerii ministerului asupra desfășurării aplicației, s-a folosit rețeaua telex secretizată a Ministerului de Interne. Pe tot timpul aplicației, echipamentul telefo-telegrafic a fost menținut în parametri tehnici superiori de exploatare, asigurîndu-se astfel legături permanente, sigure și operative.

9. Cooperarea unităților Ministerului de Interne cu unitățile Ministerului Apărării Naționale, gărzile patriotice, formațiile civile de pompieri și cu alte forțe

Comandamentul aplicației a pus un accent deosebit pe organizarea și menținerea unei cooperări neîntrerupte între toate unitățile și organele Ministerului de Interne angrenate, precum și între acestea și unitățile

Ministerului Apărării Naționale, gărzile patriotice, formațiile civile de pompieri și conducerea acelor obiective economice la care s-au desfășurat exercițiile sau acțiuni de luptă specifice.

Anunțarea și trimiterea la concentrare a resurselor umane și materiale a constituit prima misiune pentru care inspectoratele județene ale Ministerului de Interne au cooperat strâns și cu bune rezultate cu centrele militare respective.

Între organele de securitate și miliție pe de o parte, și trupele de securitate pe de altă parte, a existat o bună cooperare în vederea descoperirii și capturării elementelor de cercetare și diversiune „inamice“.

Pe timpul organizării și desfășurării exercițiilor și aplicațiilor tactice pentru verificarea capacității de luptă și de intervenție a unităților nou constituite, s-a asigurat o strânsă cooperare cu conducerile întreprinderilor economice unde s-a acționat.

O bună cooperare s-a realizat și cu subunitățile de gărzi patriotice pentru asigurarea pazei și apărării unor obiective, organizarea punctelor de control la intrările și ieșirile din localități, paza sediilor unor consilii populare și posturi de miliție, măsurile de ordine și disciplină la locurile de îmbarcare a rezerviștilor, precum și pentru întărirea sistemului de pază generală în unele localități.

Aplicația de mobilizare „ZIMBRUL-78“ a evidențiat că lucrările planurilor de mobilizare sînt aplicabile, iar unitățile existente la pace și cele constituite cu acest prilej au capacitatea de a îndeplini, concomitent cu execuția mobilizării, misiuni informativ-operative și de luptă complexe, specifice organelor de securitate, miliție și trupelor de securitate și de pompieri.

Rezultatele bune obținute în cadrul aplicației se datoresc conducerii de către organele și organizațiile de partid, competenței și abnegației dovedite de cadrele din unitățile centrale și teritoriale în pregătirea și desfășurarea acestei acțiuni de amploare. Totodată, la aceasta a contribuit modul exemplar în care rezerviștii au răspuns chemării la concentrare, spiritul de ordine și disciplină dovedit de aceștia pe toată durata aplicației.

Scopurile de învățămînt și principalele probleme urmărite în cadrul aplicației au fost realizate în întregime, la aceasta contribuind și măsurile luate în etapa pregătitoare a aplicației (executarea unor exerciții practice de mobilizare fără concentrare de rezerviști, indicațiile și îndrumările date cu ocazia controalelor efectuate în unități, unele manevre de materiale etc.).

În concluzie, s-a apreciat că aplicația de mobilizare desfășurată în luna mai a.c. a constituit un examen pretențios care a fost trecut cu bine atît de organizatori cît și de executanți. Învățămintele care s-au desprins vor contribui eficient la intensificarea pregătirii de mobilizare a tuturor organelor și unităților Ministerului de Interne.

Colonel Florică STOICESCU

TERORISM

ANTITERORISM

Terorism '78

Studiile au relevat că din punct de vedere al frecvenței acțiunilor teroriste, pe primul loc în 1977, în această tristă ierarhie s-a situat Italia cu 79 răpiri de personalități (față de 50 în anul 1976), pentru care s-au plătit ca sume de răs-cumpărare 50 miliarde lire italiene. Tot în această țară s-au comis zeci de atente-tate cu bombe și arme de foc realizate atit de extremiști de dreapta (neofasciști), cît și de către organizații ce se pretind de extremă stîngă („Brigăzile roșii“, „Nu-cleele înarmate proletare“ s.a.), R.F. Ger-mania a cunoscut în 1977 cele mai am-ple acțiuni teroriste din istoria sa, sol-date cu moartea a 9 personalități, între care procurorul general Siegfried Bubak, bancherul Jurgen Ponto, șeful patrona-tului vest-german Hans-Martin Schleyer și alții. În Franța s-au înregistrat în special atentate cu exploziv, circa 500 (cu 14% mai multe decît în 1976), iar Spa-

nia, Marea Britanie și Olonda urmează în ordine în această ierarhie a terorii Irlanda de Nord, a cunoscut o scădere a atentatelor asupra populației și institu-țiilor civile (cu circa 60%), dar a înregis-trat totuși 15 morți din rîndul militarilor englezi (față de 12, în perioada 1974—1976), uciși de membri ai organizației „Armata republicană irlandeză“.

Aceleași studii arată că anul 1977 a cunoscut o îmbinare mai accentuată a terorismului politic cu criminalitatea de drept comun, caracterizat prin recurgerea tot mai frecventă de către teroriști, la motivarea politică a infrafracțiunilor lor spre a căpăta astfel simpatia și sprijinul ma-selor.

În prezent se manifestă tot mai preg-nant tendința de colaborare internațio-nală a organizațiilor teroriste, uneori chiar între cele opuse ca orientare (de dreapta sau stînga), cu consecințe grave pentru

statele unde acționează. Preocupări de acest fel s-au semnalat la organizațiile „Armata roșie japoneză“, „Baader-Meinhof“, „Frontul popular de eliberare a Palestinei“, „Organizația pentru luptă împotriva imperialismului și sionismului“, „Alianța anticomunistă internațională“, „Montoneros“ etc.

Totodată terorismul a căpătat un caracter profesional organizat în cele mai mici amănunte, prin școlarizare în centre de instruire naționale sau internaționale. Teroriștii sînt antrenați îndeosebi prin exerciții fizice, lupta corp la corp, însușirea modalităților de confecționare și folosire a armelor și explozivilor, camuflarea acestora spre a nu fi descoperite.

Se mai instruiesc de asemenea în pregătirea, organizarea, desfășurarea și finalizarea acțiunilor de deturnare a avioanelor, navelor și altor mijloace de transport, în scopul luării de ostatici. Paralel se efectuează îndoctrinarea teroristă.

Un fenomen nou, sesizat de polițiile unor state vest-europene în activitățile teroriste este creșterea accentuată a numărului de foste cadre militare și agenți ai serviciilor de spionaj care s-au pus în slujba diverselor organizații teroriste, îndeplinind în prezent, în schimbul unor remunerații substanțiale, funcții de consilieri, instructori, mijlocitori, iar în unele cazuri de participanți activi la acțiuni.

Antiterorism '78

Dacă Turcia nu s-a situat printre primele țări afectate de terorism, în anul precedent, potrivit unor estimări neoficiale reluate de agenția „France Presse“, acțiunile teroriste organizate în această țară de extremiști (de dreapta sau stînga) s-au soldat cu moartea a peste 250 persoane.

Recrudescența terorismului a determinat majoritatea statelor occidentale să adopte legi noi, care vizează înăsprirea pedepselor, prin mărirea duratei de detenție pînă la închisoarea pe viață sau introducerea pedepsei capitale. Astfel, în Italia, care în deceniul 6 cunoscuse 6 răpiri de persoane, guvernul a fost obligat să ia o serie de măsuri cu caracter juridic, organizatoric și de altă natură pentru combaterea terorismului. A fost introdus cu această ocazie conceptul infracțiunii de „sechestrare politică“, pe lîngă „sechestrarea în scop de șantaj“, definit ca acțiune teroristă și de subminare a ordinii democratice. De asemenea, pedeapsa aplicată celor ce săvîrșesc răpiri a fost agravată de la 25 ani la 30, în cazul morții victimei sancțiunea penală

fiind închisoarea pe viață. Pentru cei care renunță voluntar la continuarea sechestrării și eliberează pe cel răpit s-au prevăzut pedepse reduse, între 2 și 8 ani închisoare sau condamnarea cu suspendarea executării pedepsei. Un proiect asemănător de lege antiteroristă, prezentat de premierul Karamanlis a fost supus dezbaterii și aprobat de parlamentul grec. Legea respectivă stipulează și faptul că cei care vor contribui la arestarea unor elemente teroriste să fie recompensați. În cursul lunii aprilie a.c. Bundestagul vest-german a aprobat proiectul de lege antiterorist propus de cancelarul Helmut Schmidt, care prevede măsuri polițienestice ce se referă la ridicarea de baraje pe drumuri publice, reținerea pînă la 12 ore, pentru verificarea identității, a persoanelor fără acte, chiar dacă nici o bănuială nu planează asupra lor, măsuri de extindere a ariei investigațiilor în cazul semnalizării prezenței unor teroriști (pînă la votarea legii, cercetările se efectuau la un singur imobil localizat cu precizie) precum și alte măsuri care reprezintă elemente noi în legislația vest-germană.

De asemenea, în cazul în care se dovedește că avocatul dintr-un proces intentat unor teroriști colaborează ilegal cu aceștia, să fie exclus din rândul apărătorilor. În Anglia, Camera lorzilor a aprobat un proiect de lege privind reprimarea terorismului. Mai mulți senatori democrați din S.U.A. au prezentat o rezoluție în care cer președintelui Carter să ia măsuri severe împotriva teroriștilor. (După aprecierile dr. Robert H. Kuperman, șeful „Agenției pentru controlul armamentului și problemele dezarmării”, din S.U.A., autor al mai multor lucrări privind terorismul internațional, numai în această țară, în ultimii 10 ani, au căzut victime ale atacurilor teroriste peste 1.000 persoane.)

Odată cu înăsprirea pedepselor, multe guverne au luat și unele măsuri de simplificare a procedurilor judiciare (judecarea de urgență) sau în raporturile cu alte țări pentru extrădarea teroriștilor.

Desigur că lupta antiteroristă presupune în același timp și specializarea unităților de luptă anterior create sau organizarea de „grupe de șoc” acolo unde nu există. Insuccesul forțelor polițienești din Italia, în cazul Aldo Moro, a determinat autoritățile să ia măsuri antiteroriste printre care dotarea tuturor persoanelor deținătoare de funcții administrative importante cu automobile blindate și gărzi personale, întărirea și perfecționarea sistemelor de supraveghere a instituțiilor publice, cazarmilor, stațiilor de radio și televiziune, centralelor electrice etc. pentru prevenirea acțiunilor teroriste sau de sabotaj. În paralel Ministerul de Interne italian are în vedere măsuri de securitate a reprezentanțelor sale din străinătate precum și realizarea de acorduri cu diferite țări în vederea cooperării pentru combaterea terorismului. Tot în această țară s-a format un nucleu operativ format din cadre ale Poliției judiciare, carabinieri și membri ai Gărzii de finanțe pentru investigarea cazurilor de răpiri, elaborându-se un pro-

gram de antirăpiri cuprinzând măsuri complexe pentru contracararea acestui fenomen. Oficiul federal de poliție criminală de la Weisbaden (R.F. Germania), studiază, în ultimul timp măsuri de folosire mai intensivă a calculatorului din dotare, pentru teaurizarea datelor celor mai esențiale care să servească la o mai rapidă descoperire a teroriștilor. Pe plan regional în capitalele landurilor, corpurile de poliție sînt dotate cu terminale ale computerului care înmagazinează datele infractorilor din regiune. În cooperare cu Interpol, se înmagazinează date privind problematica terorismului, provenite din diverse țări.

Administrația Carter și Departamentul de stat al S.U.A. se preocupă de combaterea terorismului în această țară studiind problema constituirii unui „Comitet special de coordonare” cu atribuții de decizie la cel mai înalt nivel în situația unor acte teroriste importante precum și a creării unei unități de elită formată din persoane selectate după aptitudini fizice deosebite, antrenate intens în lupta antiteroristă.

În conjunctura noilor forme de terorism internațional și intensificarea acțiunilor teroriste, autoritățile guvernamentale din Franța au trecut la revizuirea măsurilor de securitate internă vizînd printre altele sporirea numărului de cadre al poliției, pentru menținerea ordinii și instruirea intensivă a acestora împotriva creșterii crimei și violenței.

Și în Marea Britanie s-au întreprins măsuri energice de pregătire a cadrelor de poliție și dotarea acestora pentru contracararea acțiunilor teroriste. Din inițiativa guvernului aceleași țări au fost organizate și cursuri de pregătire antiteroristă destinate membrilor mai multor organe de poliție din diverse state. Temele principale se referă la tehnica de luptă împotriva deturnărilor de avioane, metode și tehnici psihologice, folosirea de arme secrete și echipament electronic perfecționat.

Mai multe țări printre care S.U.A., R.F. Germania, Elveția, Franța, Italia și altele au inițiat măsuri de protecție a funcționarilor de stat și a oficiilor diplomatice, iar autoritățile nipone au prevenit diplomații și oamenii de afaceri străini, aflați în Japonia asupra unor posibile atentate teroriste ale membrilor grupării „Armata roșie japoneză“. Totodată, guvernul de a Tokio a pus în gardă misiunile sale diplomatice din străinătate, precum și companiile aeriene în legătură cu eventualele acțiuni teroriste.

Autoritățile britanice și elvețiene, pe lângă măsurile vizând îmbunătățirea activității de poliție au adoptat măsuri pentru asigurarea cu sisteme electronice și electro-optice a conductelor și instalațiilor petroliere, aeroporturilor, căilor ferate, întreprinderilor și instituțiilor precum și a altor obiective politico-economice și strategice, având în vedere pericolul potențial ca urmare a unor acte teroriste.

În cadrul măsurilor antiteroriste, polițiile unor țări, cum ar fi Israelul, au inițiat o campanie de pregătire a populației prin presă și radio-televiziune, avertizând la vigilență în primirea trimiterilor poștale sau a oricăror colete, precum și la aportul pe care îl poate aduce la identificarea și reținerea autorilor unor acte teroriste.

Pe plan internațional s-au intensificat acțiunile oficiale pentru determinarea guvernelor de a ratifica convențiile de la Tokio, Haga și Montreal, referitoare la arestarea, judecarea și extrădarea celor care deturneză sau atacă avioane comerciale, convenție care a fost ratificată pînă în prezent de 62 țări.

La Geneva, în cadrul Comitetului special O.N.U. se pregătește o convenție internațională privind luarea de ostatici.

În același timp miniștri de interne ai unor țări vest-europene au inițiat măsuri de intensificare a luptei împotriva terorismului în care pe lângă coordonarea unor acțiuni de combatere a acestui fenomen, cooperarea bilaterală și multila-

terală se va extinde și asupra unor domenii cum ar fi luarea ostaticilor și prevenirea atacurilor asupra unor instituții, persoane etc. În acest sens, cooperarea dintre guverne și poliții s-a concretizat prin arestarea la 10 mai a.c. de către poliția iugoslavă a lui Rolf Clemens, de 33 ani și alți 3 teroriști vest-germani membri ai „Fracțiunii armata roșie“, căutați de poliția vest-germană, pentru asasinarea șefului patronatului vest-german Hanns Martin Schleyer și autori ai altor acte teroriste.

La nivelul unor organe și organisme internaționale au loc acțiuni pe linia prevenirii și contracarării acțiunilor teroriste. Astfel, în cursul lunii mai a.c., în capitala Filipinelor, Manilia, a avut loc sub patronajul O.N.U. o reunitune internațională consacrată prevenirii crimelor de violență în țările asiatice. În cadrul reuniunii s-au dezbătut aspecte legate de prevenirea crimei și modalitățile de reeducare a infractorilor.

Țările arabe sînt și ele preocupate de combaterea terorismului. Astfel, în cursul acestui an ofițeri de poliție din 15 țări arabe, precum și reprezentanți ai Organizației pentru eliberarea Palestinei s-au întrînit la Abud-Dhadi unde a avut loc o conferință destinată studierii modalităților de prevenire a actelor criminale. Printre altele s-a subliniat necesitatea extinderii și diversificării formelor de cooperare dintre organele de poliție ale statelor arabe

Combaterea terorismului a preocupat și Interpol-ul care a organizat în luna mai a.c. la Tunis, al VI-lea Congres regional african al organizației, în prezența delegațiilor din 33 țări ale continentului, unde s-au dezbătut în principal lupta împotriva pirateriei aeriene, a drogurilor și s-a analizat evoluția generală a fenomenului infracțional în Africa. Totodată au fost abordate probleme ale cooperării polițienești prin contacte personale între experți și funcționari superiori de poliție din diferite state.

Ce va fi mâine ?

Evoluția ascendentă a terorismului pe plan mondial a alertat populația din diferite țări (în Italia, vânzarea vestelor anti-glonț și a autoturismelor blindate a crescut vertiginos în acest an), șefi de poliție, înalți funcționari și șefi de state. Dr. Robert H. Kupperman, șeful „Agenției pentru controlul armamentului și dezarmării“, din S.U.A., declara oficial că „este deja cunoscut faptul că teroriștii dețin în prezent arme antitanc, rachete sol-aer și substanțe halucinogene“

Au apărut deja temeri față de unele acțiuni teroriste de natură să pună în pericol viața cetățenilor unui oraș sau chiar stat. Există posibilitatea potențială

de folosire a unor bombe atomice artizanale, a contaminării surselor de apă potabilă, a folosirii substanțelor halucinogene sau armei bacteriologice. Este suficientă existența într-un grup terorist a cîte unui chimist, fizician și biolog pentru ca aceste arme distrugătoare să declanșeze adevărate dezastre.

Se speră însă că forța opiniei publice conjugată cu abilitatea organelor de ordine și intransigența guvernelor față de infractori vor reuși să stăvilească și să contracareze acțiunile de această natură.

Culegere și prelucrare din presa străină
de maior **Alexandru ANCA**

Unitate antiteroristă în jandarmeria franceză

Grupa de intervenție contra luării de ostatici din jandarmeria franceză, creată în 1973, este concepută ca un detașament de comando. Efectivul ei, — articulat pentru nevoi de alertă în trei echipe a zece oameni — este de doi ofițeri și 30 subofițeri. Selecționate cu grijă dintre voluntari, supuse îndeosebi unor teste psihice și psihologice severe, cadrele obțin o pregătire excepțională, printr-un antrenament regulat de 40 de ore pe săptămână, condus în funcție de misiunile primite și anume: să participe la negocierii destinate obținerii eliberării voluntare a ostatecilor; să acționeze asupra locului de deținere a ostaticilor; să caute să intercepteze răpitorii în cursul fugii lor, după ce li s-a dat satisfacție.

Antrenamentul fizic de bază (mersul în echilibru, dezvoltarea musculaturii) îi pregătește pentru exerciții de abordare, escaladare a clădirilor prin balcoane, feres-

tre sau folosindu-se numai de asperitățile construcției. Turnul de antrenament al grupei are 50 de metri și este escaladat în mai puțin de două minute. Toate exercițiile sînt executate fără asigurare.

Tehnicile de alpinism adaptate grupei permit să se intre în locuință pe deasupra clădirii, pătrunderea în forță într-o încăpăre (tehnica balansierului) sau apropierea prin elicopter, cu coborîrea personalului „în rapel“ de la o înălțime de circa 100 de metri. Această ultimă tehnică, eficientă și spectaculoasă, permite lansarea a 5 oameni în mai puțin de două minute.

Efectivul trebuie pregătit pentru două genuri de înfruntări: cu mîinile goale și contra armelor de mînă sau de umăr. Un antrenament în sporturile de luptă — 6 ore pe săptămână — în „contactul deplin“ (luptă reală cu protecție) îi dă atuu-

rile necesare. Riposta contra armelor de foc nu se poate face decît cu suport de gaze (grupa dispune de mijloace importante și foarte eficiente) sau tiruri de neutralizare. Personalul urmează o pregătire foarte intensă pentru uzul armelor de mînă. El trage, practic, în toate zilele, după o tehnică foarte riguroasă, specifică grupei, consumînd 200.000 cartușe pe an. Tragerile se fac împotriva unor „infrac-tori“ camuflați în spatele ostăteșilor, pînă la distanța de 200 metri.

Elementele cele mai delicate ale operației sînt: repartizarea sectoarelor, codul de declanșare a tirului și deschiderea simultană a focului. Amplasamentele de tir fiind, în general, dispersate, tragerile sînt conduse dintr-un post de observare aflat în legătură cu fiecare trăgător grație unei instalații radio miniaturizate, compusă din: mini-ascultător microminiaturizat, declanșare de emisie electronică etc. Declanșarea focului la comandă cere o perfecță măiestrie din partea trăgătorilor. Acest tip de acțiune se execută de la mică distanță, cu arme de mînă.

Toți oamenii grupei fac un intens antrenament nautic și de parașutism. Pregătirea se completează în sală: analiza operațiilor efectuate de grupă și de alte unități străine, pregătire și montare de exerciții, instrucție asupra diferitelor tipuri de arme etc.

Grupa se ocupă cu cercetarea materialelor celor mai bine adaptate misiunilor sale și urmărește îndeaproape tehnicile care-i pot fi utile.

Unitatea poate interveni atît în teritoriul metropolitan, cît și în departamentele de peste mări. După alertare se organizează echipa de permanență în mai puțin de o jumătate de oră, atît ziua cît și noaptea. Deplasarea se face cu vehicule, elicoptere și avioane în maximum două ore. Grupa a intervenit pînă acum de peste 100 de ori, rezolvînd prin mijloace proprii 13 acțiuni, în cursul cărora a eliberat 40 de persoane ce aveau viața direct amenințată.

Traducere și prelucrare din revista pariziană „Armées d'aujourd'hui“

Plan de mobilizare polițienească antiterorism

În școlile de poliție și de jandarmerie se predau cursuri asupra terorismului, similare celor despre spargerii sau asasinate, și în care se arată că viața ostăteșilor trebuie salvată cu orice preț.

Există o serie de reguli generale ca: „alerta generală“; imediat trebuie preveniți procurorul republicii și prefectul poliției judiciare care în cîteva minute raportează situația superiorilor lor — miniștrii de interne și de justiție, Direcția generală a poliției. Apoi se organizează un comandament interarmate, care preia comanda operațiilor. Acesta este constituit din: prefect, procuror, șeful serviciului regional al poliției judiciare, șefii ser-

viciului regional al poliției judiciare, șefii serviciilor specifice împrejurărilor și personalității criminalilor.

Prefectul convoacă comandoul specializat al grupelor de intervenție ale poliției naționale, care este la dispoziția sa. Grupele de intervenție — al căror număr și reședință sînt ținute în secret — au fost formate de către Ministerul de Interne în 1972 pentru „a reduce orice act de terorism, agresiune sau situație gravă, violentă sau periculoasă, de natură criminală, tulburînd ordinea publică“.

La Paris funcționează brigada anti-comando, care este și brigadă antigang (contra furturilor și a altor infracțiuni de

drept comun), constituită din circa 50 de oameni, între care comisarii Leclerc și Broussard, iar pe aproape tot teritoriul țării acționează comandouri similare, bine antrenate și înarmate cu puști cu lunetă, cu raze infraroșii pentru tragerile de noapte, instrumente radio miniaturizate, îmbrăcăminte antiglonț, mijloace de transport, de deghizare etc.

Jandarmeria dispune și ea de grupe de intervenție similare. Sînt antrenate și formațiunile de pompieri, șefii personalului din întreprinderile de electricitate, gaz, apă, telefoane, chiar vămile și aviația civilă, și o echipă medicală care pregătește rapid evacuarea răniților către spitalele din regiune.

Sînt puși în dispozitiv agenții de poliție, pentru a tăia zona operațională de restul populației și al teritoriului.

Se consultă serviciile de informații ale poliției (Informațiile generale — dacă este vorba de o afacere pur franceză, sau Direcția supravegherii teritoriului (contraspionajul) — dacă este în joc o afacere internațională) pentru a se afla date despre criminali în cazuri de luare de ostateci.

În privința tacticii, se aplică trei metode: 1) una preconizează intervenția rapidă, în primele minute; 2) alta recomandă „uzura“, argumentîndu-se că „timpul lucrează întotdeauna în favoarea forțelor de ordine“; 3) o a treia preconizează capcana întinsă răpitorilor. Pînă acum nici una dintre metode nu a avut — formal — cîștig de cauză în defavoarea celorlalte.

Se sugerează, în general, negocieri care, după directivele poliției, merg întotdeauna în sensul unei scăderi a pericolului pentru ostateci. Dar ele prezintă îndeosebi alte avantaje: pot permite influențarea agresorului, determinarea acestuia de a reveni asupra deciziei sale, autorizează uneori recunoașterea locurilor care va fi utilă în momentul asaltului, facilitează identificarea autorilor și comunicarea între negociatori și ostateci.

Negocierea nu este incompatibilă cu capcana. În acest sens, ordinele sînt: nu se vor remite niciodată arme răpitorilor de ostateci, ci eventual bani (înregistrați), chiar un vehicul dotat cu un aparat miniaturizat pentru a li se înregistra convorbirile. Aparatele de urmărire a unui vehicul n-au fost pînă acum eficiente, mai ales în mediul urban.

Polițiștii au ordin să tergiverseze negocierile și mai ales să nu facă decît cu zgîrcenie concesii, iar cînd este vorba de plecarea agresorilor, să refuze ca ei să fugă în compania ostatecilor lor.

Dacă agresorii cer hrană, li se dă încercîndu-se să se recupereze obiectele pentru a releva rapid amprentele. Dacă cer un negociator particular (preot, medic, avocat etc.), nu i se cere acestuia să joace alt rol decît cel propriu. În anumite cazuri, se poate trimite ca negociator un polițist deghizat.

În cazurile de luare de ostateci, nu se ia în considerare nici o promisiune, nici un angajament din partea răpitorilor.

După cotidianul „Le Figaro“

Cu electronica pe urmele teroriștilor

Tehnica prelucrării automate a informațiilor polițienești este tot mai larg și divers angajată în urmărirea terorismului internațional. Rezultate deosebite în acest sens au înregistrat organele de poliție vest-germane.

Ordinatorul oficiului federal de poliție criminală (BKA) de la Wiesbaden concentrează datele de identificare, obiceiurile și modurile de operare folosite de peste 45.000 de persoane căutate pentru delictive politice sau de drept comun, 87.000

de străini intrați clandestin în țări europene vestice (majoritatea turci), numerele de înmatriculare a 59.000 automobile furate, seriile și numerele bancnotelor și C.E.C.-rilor sustrate sau falsificate (67.000), circa 24.000 numere de înmatriculare ale armelor folosite pentru omucideri și tâlhării, 28 milioane amprente digitale, date despre circa 200 organizații teroriste din întreaga lume.

Fișele individuale ale teroriștilor, înmagazinate în calculator, conțin: rolul deținut de ei în organizație, relațiile apropiate, locurile frecventate, mașinile folosite, punctele slabe (de caracter și comportament), fotografiile cu semnalmente și din viața de familie.

BKA dispune de o fonotecă cu vocile infractorilor nedescoperiți, păstrate sub forma benzilor de magnetofon și a reprezentărilor grafice. Printr-un sistem asemănător depistării amprentelor, vocilor — înregistrate îndeosebi din convorbirile telefonice — sînt comparate de computer cu cele intrate în memoria sa.

Ordinatorul mai deține date furnizate de INTERPOL și diferite poliții naționale și de experții vest-germani în antiterorism, aflați la ambasaderele R.F.G. din străinătate.

Toate polițiile landurilor au, în capitalele acestora, terminale ale computerului central cu numele infractorilor locali și detaliile operative ale fiecărei străzi. Terminalul poate — cînd se semnalează o crimă — să formeze numerele radiotelefoanelor de pe mașinile poliției, situate cel mai aproape de locul comiterii faptei, numerele de telefon ale pompierilor, genștilor etc. spre a-i alarma.

Mașinile echipajelor de intervenție sînt conectate la computerul centralei prin terminale proprii. Dacă discuția se poartă prin radio, mesajele sînt codificate spre a le face de neînțeles pentru cei neavizați.

Cele 11 terminale de computer nu folosesc același limbaj, comunicările între

ele realizîndu-se prin centrala din Wiesbaden care răspunde la circa 250.000 solicitări ale secțiilor BKA din landuri federale.

BKA organizează, totodată, o arhivă de radiografii, aplicînd principiul că nici un schelet uman nu seamănă cu altul.

Computerul de la Wiesbaden a servit la descoperirea și arestarea multor teroriști, printre care: englezoaica Ingeborg Barz, în cazul căreia poliția engleză a transmis la Wiesbaden amprentele revelate de ea într-un hotel din Belfast (Irlanda de Nord), unde se bănuia că erau găzduiți cîțiva teroriști. Computerul a stabilit că amprentele rămase pe o cutie de pudră goală aruncată la coș aparțineau teroristei Ingeborg Barz, ai cărei prieteni îi anunțaseră o executare fictivă pentru „înaltă trădare“ spre a deruta poliția.

Un terorist implicat în răpirea deputatului Uniunii Creștine Democratice, Peter Lorenz, a fost arestat pe baza semnalărilor computerului că cel căutat are înclinații homosexuale.

La Atena a fost arestat un terorist vest-german din organizația „Frațiunea Armata Roșie“ pe baza indicațiilor computerului că este pasionat de motonautică și se găsește în Grecia. Polițiștii au filat cîteva zile două chioșcuri din Atena în care se afla „spre vînzare“ o revistă vest-germană de motonautică.

Teroristul Knut Folkerts, implicat în asasinarea lui Martin Schleyer, șeful patronatului vest-german a fost capturat la 22.IX.1977 pe baza informației date de computer despre deplasarea lui în Olanda. Ca urmare, BKA a cerut autorităților olandeze datele despre vest-germanii care vizitau atunci Olanda. Din compararea fișei olandeze a unuia dintre vizitatorii vest-germani cu datele existente în computerul de la Wiesbaden s-a constatat că identitatea declarată în Olanda de cel căutat era falsă, iar semnalmentele corespundeau cu cele ale lui Folkerts, asu-

pra căruia s-a și găsit la arestare un pașaport fals.

Informația obținută de la agenți despre existența unui simpatizant a „Fracțiunii Armata Roșie“, care furnizează membrilor acesteia acte de identitate, a fost confirmată — indirect — de datele furnizate de computer privind faptul că simpatizanta declarare „pierdute“ — în curs de 2 ani — patru acte de identitate și două pașapoarte.

Ordinatorul a mai contribuit la recon-

stituirea parțială a itinerariului urmat de comandoulul terorist care l-a răpit și asasinat pe liderul democrat creștin italian Aldo Moro, la descoperirea unei rețele teroriste internaționale de trafic cu arme, la clasificarea implicațiilor teroriștilor vest-germani în cazul Moro și la alte acțiuni spectaculoase.

Grupaj realizat din presa franceză și vest-germană
de maior Dumitru SULTAN

Cazul Empain

La 23 ianuarie 1978, orele 10,30, baronul Eduard-Sean Empain președintele grupului franco-belgian „Empain-Schneider“, important pivot al industriei grele franceze, a cărei cifră de afaceri este de 22 miliarde francezi, părăsea domiciliul din str. Foch nr. 23, urcându-se în autoturismul personal condus de șoferul său. Imediat după pornirea autovehicolului șoferul a fost obligat să frneze brusc în mijlocul șoselei blocate de un motociclist. În același timp, dintr-o camionetă care venea în urma autoturismului au sărit 4 bărbați mascați care i-au neutralizat pe șofer și baron, obligându-i să urce în camionetă. Întreaga operație a durat circa un minut, motociclistul care blocase strada părăsind locul împreună cu răpitorii. Cîteva minute mai târziu, șoferul lui Empain care a fost aruncat din mașină, anunța poliția. Este mobilizat la acțiune un important dispozitiv polițienesc, comanda acțiunii fiind luată de brigada antiteroristă din cadrul Direcției centrale judiciare a poliției franceze. Primele măsuri au fost: blocarea străzilor, identificarea și investigarea martorilor oculari, audierea șoferului, precum și măsuri de protecție a familiei baronului, cu care s-a stabilit un sistem permanent de legătură directă cu brigada antiteroristă.

Audierea șoferului care a declarat că i-a auzit pe răpitori vorbind limba germană a îndrumat pe o pistă greșită poliția franceză, care a considerat că răpirea ar fi avut un caracter politic și că ar fi fost săvîrșită de banda teroristă internațională „Baader-Meinhof“. Cu toate măsurile operative întreprinse, poliția nu a reușit să obțină nici un fel de informații care să ajute la soluționarea cazului. Timpul trecea și nimeni nu revendica răpirea. De abia după trei săptămîni, răpitorii au intrat în contact cu familia, solicitînd pentru răscumpărarea baronului suma de 8 miliarde franci francezi vechi (80 milioane franci francezi noi, aproximativ 17—18 milioane dolari S.U.A.). Cu toate că telefonul era pus sub observație nu s-a putut stabili nimic, deoarece s-a vorbit de la un telefon public. A fost informată brigada antiteroristă despre convorbirea avută, iar comisarul care conducea acțiunea a indicat ca la viitorul apel telefonic să răspundă teroriștilor că banii vor fi plătiți, dar suma fiind prea mare nu va putea fi procurată mai devreme de 15 zile.

După două zile răpitorii au revenit telefonic fiind înștiințați asupra acordului privind răscumpărarea, aceștia stabilind modul de depunere a plății și efectuarea

schimbului. Cîteva zile după aceasta, familia baronului a primit fotografia lui Empain citind un ziar din ziua respectivă, dovadă că acesta se află în viață.

Banii au fost duși la locul de predare, așa cum se stabilise de un membru al familiei (în realitate, ofițer de poliție), însă răpitorii nu s-au prezentat.

Un timp legăturile teroriștilor cu familia a fost întrerupte, după care aceștia au revenit cu un ultimatum solicitînd jumătate din suma cerută inițial, dar cu plata imediată și respectarea strictă a indicațiilor ce le vor da. Ei au ales o zonă vastă, în jurul autostrăzii din sudul capitalei franceze, precizînd că indicațiile ulterioare vor fi transmise prin radio celui care va preda banii.

Imediat s-au luat măsuri de supraveghere discretă a întregii zone, de verificare a ieșirilor din autostradă precum și a mijloacelor de comunicație, operație la care a fost angrenat un mare număr de agenți de poliție. Autoturismul membrului familiei Empain (ofițerul de poliție) a fost echipat cu o stație emisiei-recepției de legătură cu răpitorii și cu o alta mascată, cu care se putea intra în legătură cu statul major al operațiunii. Filajul clasic al mașinii în care se aflau banii a fost modificat, în sensul că 4 autoturisme au fost plasate în fața obiectivului și două în spate.

Pe autostrada indicată, la Km 25, teroriștii au intrat în legătură cu cel care transporta banii, spunîndu-i să oprească în dreptul unui zid antisonic, în care se afla o ușă. În momentul opririi, doi indivizi mascați, înarmați cu pistoale mitralieră au ieșit pe ușa amintită îndreptîndu-se spre autoturism. Două din mașinile filajului aflate înaintea obiectivului au oprit, între răpitori și polițiști angajîndu-se un schimb prelungit de focuri. Ca urmare, unul dintre teroriști a fost ucis, al doilea rănit. Au suferit răni ușoare, doi polițiști.

Cei doi teroriști au fost identificați în

persoana numiților: Daniel Duchateau (împușcat mortal), care în 1963 a jefuit o bancă, fiind condamnat la 15 ani închisoare (liberat în 1972 pentru „bună comportare“, după ce simulase grave tulburări psihice) și Alain Caillol, de 36 ani, fost arestat de mai multe ori, angajat al unui magazin specializat în vânzarea mobilierului de bibliotecă, domiciliat în apropiere de Montpellier, într-o vilă luxoasă cu piscină, cunoscut de vecini ca un „negustor onorabil“, plecat adesea pentru afaceri.

După primele îngrijiri medicale Caillol a fost de acord să-l elibereze pe baron, fără însă a-și demasca complicii. El a solicitat comisarului o mașină cu care se vor plimba prin Paris, urmînd să facă un apel telefonic de la un post public, pe care-l va alege. După cîteva ore de interogatoriu, comisarul, un bun psiholog, l-a determinat pe Caillol să telefoneze din biroul său sub „cuvînt de onoare“ că nu i se va identifica numărul de telefon format.

Caillol a fost foarte hotărît în discuția telefonică și uzînd și de parola „morcovii sînt copti“, a determinat eliberarea baronului. La două ore după convorbire Empain telefona soției că a fost eliberat și se află în Piața Operei. După primele declarații a rezultat că după răpire a locuit într-o casă, fără a putea da detalii, apoi într-un cort. Paralel cu interogatoriul baronului, a fost identificată și locuința de unde telefonase teroristul — o vilă obișnuită, la periferia sudică a Parisului, recunoscută ulterior de baron ca fiind locul detenției. Vila fusese închiriată de un barman care trăia în concubinaj cu o prostituată care a fost reținută, poliția identificînd alți 3 complici care au participat la răpire. Cazul a fost rezolvat parțial — baronul Empain eliberat, suma recuperată, însă ancheta continuă pentru depistarea și arestarea tuturor celor implicați în acest caz.

Maior Alexandru ANCA

